

Vlaanderen
is werk

RENDABILITEITSMONITOR DIENSTENCHEQUES

Rapport 2020 - cijfers 2019

INHOUD

Managementsamenvatting	3
1 Situering en methodiek van het onderzoek.....	5
2 Situering van de dienstenchequebedrijven.....	6
2.1 Erkende ondernemingen in het Vlaams Gewest	6
2.2 Marktverdeling	7
2.3 Jaarrekeningen onderzocht in dit rapport	8
3 Analyse van de jaarrekeningen van alle dienstencheque-ondernemingen met Vlaamse erkenning	10
3.1 Gepubliceerde jaarrekeningen van de dienstencheque-ondernemingen met een Vlaamse erkenning	10
3.2 Resultaten van alle erkende dienstencheque-ondernemingen	11
3.3 Evolutie van de globale rendabiliteit van de erkende dienstencheque-ondernemingen in 2016 – 2019	15
3.4 Rendabiliteit per type organisatie in 2019	17
3.5 Financiële gezondheid van de erkende dienstencheque-ondernemingen	19
3.5.1 Liquiditeit	20
3.5.2 Solvabiliteit	22
3.6 Conclusie	23
3.6.1 Vaststellingen met betrekking tot de rendabiliteit	23
3.6.2 Vaststellingen met betrekking tot liquiditeit en solvabiliteit	24
4 Analyse van de rendabiliteit van organisaties met uitsluitend dienstencheque-activiteiten 25	
4.1 Geselecteerde jaarrekeningen	25
4.2 Globaal overzicht van de resultaten van de geselecteerde dienstenchequebedrijven	28
4.3 Analyse van de rendabiliteit van de dienstenchequebedrijven in boekjaar 2019	31
4.3.1 Algemeen	31
4.3.2 Volgens omvang van de organisatie	32
4.3.3 Volgens type organisatie	35
4.4 Evolutie van de rendabiliteit 2016 – 2019	38
4.5 Conclusie	39
5 Analyse van de financiële gezondheid van organisaties met uitsluitend dienstencheque- activiteiten.....	42
5.1 Volgens omvang van de organisatie	42
5.2 Volgens type organisatie	43
5.3 Conclusie	45
6 Dalende marges: een blik op de toekomst.....	46
6.1 Loonkosten	46
6.2 Inkomsten	48
6.3 Stagnatie in 2019, dalende marges in 2020	49
6.4 Coronacrisis	50
Bijlage 1	52
Bijlage 2	53

MANAGEMENTSAMENVATTING

In dit onderzoek hebben we een financiële analyse uitgevoerd van de sector van de dienstenchequebedrijven op basis van de jaarrekeningen die werden neergelegd bij de Balanscentrale van de Nationale Bank. We hebben in eerste instantie een globale analyse gemaakt van de neergelegde jaarrekeningen van alle erkende Vlaamse dienstencheque-organisaties. Vervolgens hebben we een selectie gemaakt van erkende ondernemingen die uitsluitend activiteiten uitvoeren in kader van dienstencheques en hoofdzakelijk actief zijn in Vlaanderen. Op basis van de jaarrekeningen van deze ondernemingen hebben we onderzoek gedaan naar de rendabiliteit en financiële gezondheid van de dienstencheque-activiteiten. Op het einde van ieder hoofdstuk worden de belangrijkste conclusies samengevat. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste algemene conclusies van het onderzoek.

Uit de analyse van de jaarrekeningen van boekjaren 2016 tot en met 2019 blijkt dat de rendabiliteit van de dienstenchequebedrijven de voorbije jaren telkens globaal positief was maar dat de gemiddelde rendabiliteit daalde.

Zowel uit de analyse van de jaarrekeningen van alle erkende dienstenchequebedrijven als uit de analyse van de jaarrekeningen van de organisaties met uitsluitend dienstencheque-activiteiten bleek ook dat het aantal verlieslatende dienstenchequebedrijven de voorbije jaren is toegenomen.

De ondernemingen met enkel dienstencheque-activiteiten realiseerden in 2019 een netto-bedrijfsresultaat van gemiddeld 0,54 euro per dienstencheque, wat overeenkomt met een operationele marge van 2,28% ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten. Het netto-bedrijfsresultaat is in absolute cijfers niet gewijzigd ten opzichte van 2018, al zijn zowel de bedrijfsopbrengsten per cheque als de bedrijfskosten toegenomen.

Uit onze analyse van de jaarrekeningen blijkt dat er opmerkelijke verschillen zijn tussen verschillende types dienstenchequebedrijven waarbij PWA's en VZW's in het algemeen minder rendabiliteit vertonen dan handelsvennootschappen en waarbij grote dienstenchequebedrijven een betere rendabiliteit vertonen dan kleine en middelgrote dienstenchequebedrijven.

De handelsvennootschappen realiseerden in 2019 gemiddeld een netto-bedrijfsresultaat van 0,55 euro per dienstencheque. Bij de VZW's en PWA's was dit respectievelijk slechts 0,08 euro en zelfs -0,38 euro per dienstencheque.

De dienstenchequebedrijven met meer dan 1.000.000 cheques op jaarbasis realiseerden gemiddeld een netto-bedrijfsresultaat ten belope van 0,65 euro per dienstencheque. Bij de middelgrote (100K – 500K) en kleine (<100K) dienstenchequebedrijven was dit respectievelijk slechts 0,28 euro en 0,03 euro per dienstencheque.

We stelden vast dat de rendabiliteit van de dienstenchequebedrijven vooral wordt bepaald door de omvang van de bedrijfskosten per dienstencheque en niet de bedrijfsopbrengsten per dienstencheque. De bedrijfskosten bestaan gemiddeld voor meer dan 90% uit loonkosten, waardoor de rendabiliteit van de organisaties vooral wordt bepaald door de omvang van de loonkosten per dienstencheque.

De verschillen in rendabiliteit tussen VZW's en PWA's enerzijds en handelsvennootschappen en uitzendkantoren anderzijds, en tussen de grote en kleinere organisaties worden bijgevolg vooral verklaard door verschillen in de loonkost per dienstencheque.

De loonkost per dienstencheque was het hoogst in de PWA's (22,77 euro). De gewone VZW's vertonen een iets lagere loonkost per cheque (22,17 euro). Bij de handelsvennootschappen (21,12 euro) en uitzendkantoren (20,12 euro) was de loonkost per cheque merkbaar lager. Bij deze laatste groep kan dit

deels ook verklaard worden doordat een deel van hun administratie in een andere vennootschap is ondergebracht.

De grootste dienstenchequebedrijven (>1M) hadden 20,64 euro loonkosten per dienstencheque terwijl deze loonkost bij de kleinste (<100K) dienstenchequebedrijven al 22,05 euro bedroeg.

Uit vergelijking van de loonkosten met de gewerkte uren blijkt dat de hogere loonkost per dienstencheque wordt verklaard door een hogere loonkost per gewerkt uur en door een hoger aantal gewerkte uren waarvoor geen dienstencheque werd ingediend.

Uit onze analyse van de balansen in de jaarrekeningen blijkt dat de dienstenchequebedrijven globaal een gezonde financiële structuur vertonen maar dat er ook op vlak van liquiditeit en solvabiliteit opmerkelijke verschillen zijn tussen de verschillende types dienstenchequebedrijven.

Daarbij valt op dat de VZW's en PWA's, ondanks hun zwakkere rendabiliteit, gemiddeld een sterkere liquiditeits- en solvabiliteitsgraad vertonen dan de handelsvennootschappen. Dit kan mogelijks worden verklaard doordat de VZW's en PWA's in tegenstelling tot de handelsvennootschappen geen winst mogen uitkeren waardoor hun winsten in het verleden meestal integraal werden gereserveerd in de organisatie.

Ten opzichte van 2018 wijzigen bovenstaande conclusies niet.

We stellen enkel vast dat, ongeacht de grootte en het type onderneming, de bedrijfsopbrengst en de bedrijfskost per dienstencheque stijgt per groep. De bedrijfsopbrengst is overheen alle categorieën toegenomen van €23,33 in 2018 tot €23,68 in 2019 en het sterkst bij de grote ondernemingen (>500K) van €23,22 in 2018 tot €23,97 in 2019.

De onderzochte dienstenchequebedrijven realiseerden de voorbije jaren een omzetgroei (+28,71% ten opzichte van 2016), maar de bedrijfskosten stegen relatief sneller dan de bedrijfsopbrengsten (+30,87% ten opzichte van 2016). Het netto-bedrijfsresultaat (resultaat voor uitzonderlijke kosten, financiële kosten en belastingen) daalde van 3,9% van de opbrengsten in 2016 naar 2,3% in 2019.

Het netto-bedrijfsresultaat per dienstencheque vertoont globaal een daling van €0,75 in 2017 tot €0,54 in 2019 (stagnatie ten opzichte van 2018).

Algemeen is de situatie binnen de dienstenchequesector in de loop van 2019 niet enorm verslechterd. Dit zal waarschijnlijk grotendeels verklaard worden door de ongewijzigde loonsvoorwaarden. Al zijn er wel enkele specifieke categorieën, de VZW's, PWA's en kleine en middelgrote ondernemingen, die gemiddeld slechter scoren.

In het laatste hoofdstuk werpen we nog een blik op de toekomst. Al is het onmogelijk om nu al concrete cijfermatige uitspraken te doen over 2020, gezien het zeer moeilijk is om de impact van de coronacrisis op de rendabiliteit en de marges van de sector in te schatten. We kunnen wel nog steeds concluderen dat een structurele indexering van de inruilwaarde zich opdringt, om de dalende marges in de sector tegemoet te komen. De coronacrisis zal de nood aan een volledige indexering waarschijnlijk nog urgenter maken.

1 SITUERING EN METHODIEK VAN HET ONDERZOEK

Begin 2020 werd voor de eerste maal door het Departement WSE een grootschalig onderzoek uitgevoerd van de ingediende jaarrekeningen van de in het Vlaams Gewest erkende dienstencheque-ondernemingen. Dit gebeurde op basis van de jaarrekeningen die neergelegd werden bij de Nationale Bank in 2019 en die de cijfers van 2018 bevatten.

Dit rapport bevat de update van het vorig onderzoek, met de cijfers van 2019. Let wel dat door de coronacrisis alle ondernemingen uitstel kregen voor het goedkeuren van de jaarrekening door de Algemene Vergadering en dus ook voor het neerleggen van hun jaarrekening bij de Nationale Bank. Momenteel¹ waren voor slechts 754 ondernemingen de cijfers reeds beschikbaar. Deze 754 ondernemingen vertegenwoordigen wel 86,9% van de uitbetaalde dienstencheques (76,2 mln. van de in totaal 87,7 mln. uitbetaalde cheques).

Voor de update van het onderzoek wordt dezelfde methodiek toegepast als het rapport voor 2018. Deze wordt hierna herhaald.

Activiteiten in kader van de Vlaamse dienstencheques worden uitgevoerd door organisaties die werden erkend als dienstenchequebedrijf door de Vlaamse overheid. Deze erkende dienstenchequebedrijven zijn erg divers en omvatten zowel commerciële organisaties als organisaties uit de non-profit. Het betreft onder meer uitzendkantoren, VZW's, OCMW 's, zelfstandige werkgevers,... De sector van de dienstenchequebedrijven omvat bovendien zowel organisaties die zich uitsluitend toeleggen op activiteiten die worden vergoed met dienstencheques als organisaties die daarnaast ook andere activiteiten uitvoeren.

We hebben in eerste instantie een globale analyse gemaakt van de neergelegde jaarrekeningen van alle organisaties die werden erkend in het kader van de Vlaamse dienstencheques. Dit betreft niet uitsluitend organisaties met maatschappelijke zetel in Vlaanderen, maar ook alle organisaties met maatschappelijke zetel in Brussel of Wallonië die erkend werden om activiteiten uit te voeren met Vlaamse dienstencheques, al dan niet in combinatie met een erkenning als dienstenchequebedrijf in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of in het Waals Gewest. In deze globale analyse hebben we onderzocht in welke mate de erkende dienstenchequebedrijven financieel gezond zijn en voldoende rendabiliteit vertonen.

Vervolgens hebben we een selectie gemaakt van erkende ondernemingen die uitsluitend activiteiten uitvoeren in kader van dienstencheques en hoofdzakelijk actief zijn in Vlaanderen (min. 50% Vlaamse dienstencheques). Op basis van een onderzoek van de jaarrekeningen van deze ondernemingen geven we inzage in de afzonderlijke rendabiliteit van de activiteiten die worden uitgevoerd in kader van het stelsel van de Vlaamse dienstencheques.

¹ Cijfers werden laatst opgevraagd bij de NBB op 13 oktober 2020.

2 SITUERING VAN DE DIENSTENCHEQUEBEDRIJVEN

2.1 ERKENDE ONDERNEMINGEN IN HET VLAAMS GEWEST

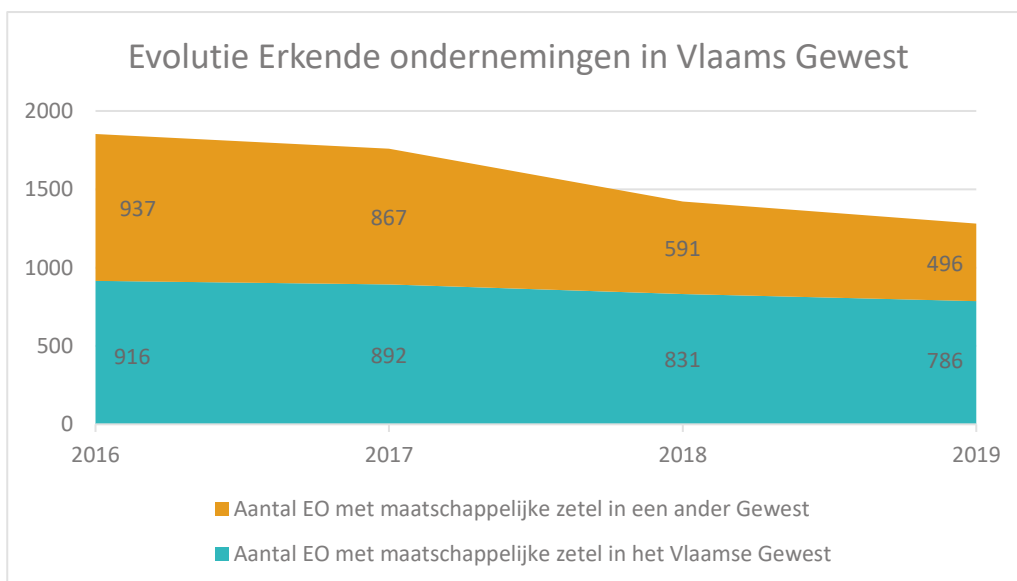
In onderstaande tabel en grafiek wordt de evolutie van het aantal erkende ondernemingen in het Vlaams Gewest weergegeven. Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt naargelang het gewest van de maatschappelijke zetel van de onderneming. De aantallen op jaarbasis geven de situatie weer op het einde van het jaar.

Tabel 1

Jaar	Aantal EO met maatschappelijke zetel in het Vlaams Gewest	Aantal EO met maatschappelijke zetel in een ander Gewest	Totaal erkende ondernemingen in Vlaanderen
2016	916	937	1853
2017	892	867	1759
2018	831	591	1422
2019	786	496	1282

Bron: Departement WSE

Figuur 1

Bron: Departement WSE

Sinds de regionalisering van het dienstenchequestelsel in 2016, zien we het aantal erkende dienstencheque-ondernemingen in het Vlaams Gewest sterk dalen. Dit heeft 2 belangrijke oorzaken:

- Enerzijds zijn er veel ondernemingen waarvan de erkenning federaal werd toegekend en die initieel dus ook in Vlaanderen waren erkend, die nadien hun erkenning zijn verloren omwille van inactiviteit in Vlaanderen.
- Anderzijds merken we een toenemende consolidatiebeweging in de markt, waarbij inefficiënte spelers uit de markt verdwijnen via een faillissement of door een overname.

De grote sprong tussen 2017 en 2018 valt te verklaren doordat er pas begin 2018 gestart kon worden met het intrekken van erkenningen wegens inactiviteit, omwille van technische redenen. Daarnaast legt de wetgeving ook op dat de intrekking wegens inactiviteit moet gebeuren door de 12 maanden waarin geen

dienstencheques worden ingediend te rekenen vanaf de datum van erkenning. Daardoor kan er pas sinds eind 2018, na verloop van een volledig jaar, een correcter en representatiever beeld gegeven worden van de ondernemingen die nog erkend zijn in Vlaanderen, maar met maatschappelijke zetel buiten het Vlaams Gewest.

2.2 MARKTVERDELING

Om zicht te krijgen op de markt van de dienstencheques hebben we op basis van het aantal cheques per ondernemingsnummer het aantal ondernemingen en hun marktaandeel opgeëlijst. De indeling is gebaseerd op het totaal aantal Vlaamse cheques ingediend in 2019. Er zijn een aantal ondernemingen die nog erkend waren in 2019, maar geen cheques meer hebben ingediend, of ondernemingen die in de loop van 2019 nog cheques hebben ingediend maar waarvan tegen het einde van het jaar hun erkenning werd ingetrokken. Hierdoor wijken de cijfers af van bovenstaande erkenningscijfers op het einde van 2019. Hieronder worden alle bedrijven opgenomen die minstens 1 Vlaamse dienstencheque hebben ingediend in 2019, ongeacht de plaats van hun maatschappelijke zetel.

Tabel 2

Aantal ingediende cheques per onderneming	Aantal ondernemingen	Marktaandeel ingediende dienstencheques	Marktaandeel ingediende dienstencheques (cumulatief)
> 1 mio	18	39,3%	39,3%
500K - 1mio	20	15,7%	55,0%
250K - 500K	20	7,9%	62,9%
100K - 250K	87	14,7%	77,6%
50K-100K	115	9,2%	86,8%
10K-50K	404	11,4%	98,2%
< 10K	782	1,8%	100,0%
Totaal	1446	100%	

Bron: Sodexo, Bewerking Departement WSE

We stellen vast dat 38 ondernemingen reeds meer dan de helft van de dienstencheques genereren in Vlaanderen. Als we er bovendien nog eens rekening mee houden dat een aantal groepen (bv. Poetsbureau, Trixxo) hun werking hebben opgesplitst over meerdere ondernemingen kan men stellen dat de markt zeer sterk geconcentreerd is bij een beperkt aantal ondernemingen.

Het marktaandeel van de groep met 100.000 à 500.000 dienstencheques op jaarbasis is met 107 ondernemingen nog aanzienlijk. Zij bestrijken immers 22,6 % van de markt.

Bijna eenzelfde marktaandeel (20,6%) wordt bereikt door de ondernemingen die tussen de 10.000 en de 100.000 cheques realiseerden op jaarbasis. Hiervoor zijn echter wel bijna 5 keer meer ondernemingen nodig.

De impact op het marktaandeel van de vele kleine ondernemingen met minder dan 10.000 cheques op jaarbasis kunnen we beschouwen als "marginaal" (1,8%). Het betreft hier waarschijnlijk voornamelijk ondernemingen die in een ander gewest gevestigd zijn, erkend zijn in Vlaanderen maar slechts een handvol cheques in Vlaanderen indienen. Daarnaast gaat het waarschijnlijk over enkele zeer kleine ondernemingen waarbij de zaakvoerder slechts een handvol werknemers tewerkstelt.

Als we kijken naar het aantal ingediende dienstencheques per type onderneming in onderstaande tabel, dan is de groep van handelsvennootschappen opnieuw de grootste.

Tabel 3: Aantal terugbetaalde Vlaamse dienstencheques per type onderneming (2019)

Ondernemingstype	Aantal ingediende Dienstencheques	Aandeel
Gemeente	33.881	0,04%
Handelsvennootschap	69.516.666	79,24%
Natuurlijke persoon	886.356	1,01%
OCMW	2.164.408	2,47%
PWA	734.832	0,84%
Uitzend	6.782.923	7,73%
VZW	2.741.406	3,12%
VZW - social profit	4.864.756	5,55%
Totaal	87.725.228	100,00%

Bron: Sodexo, bewerking: DWSE

2.3 JAARREKENINGEN ONDERZocht IN DIT RAPPORT

Zoals gezegd in de inleiding zijn er voor slechts 754 erkende ondernemingen reeds cijfers voor 2019 beschikbaar. Deze 754 ondernemingen verhouden zich tot de totale populatie erkende ondernemingen in Vlaanderen en het totaal aantal ingediende dienstencheques als volgt:

- Verdeling naar grootte van onderneming: de grootste ondernemingen zijn het best vertegenwoordigd ten opzichte van hun totale populatie in tabel 2.

Tabel 4

Aantal ingediende cheques per onderneming	Aantal ondernemingen	Aandeel ten opzichte van totale populatie per groep
> 1 mio	18	100,0%
500K - 1mio	19	95,0%
250K - 500K	17	85,0%
100K - 250K	72	82,8%
50K-100K	87	75,7%
10K-50K	191	47,3%
< 10K	350	44,8%
Totaal	754	52,1%

Bron: Sodexo, Bewerking Departement WSE

- Aantal uitbetaalde dienstencheques ten opzichte van het totaal aantal uitbetaalde dienstencheques, op basis van de grootte van de onderneming: de 754 ondernemingen met jaarrekening vertegenwoordigen in totaal 86,9% van de uitbetaalde dienstencheques (76,2 mln. van de in totaal 87,7 mln. uitbetaalde cheques). Als we kijken naar de grootte van de onderneming, vertaalt de grotere vertegenwoordiging van de grote ondernemingen zich in een evenredig hoog marktaandeel.

Tabel 5

Aantal ingediende	Aantal ondernemingen	Marktaandeel ingediende dienstencheques ten opzichte van totaal aantal	Marktaandeel ingediende dienstencheques ten
-------------------	----------------------	--	---

3 ANALYSE VAN DE JAARREKENINGEN VAN ALLE DIENSTENCHEQUE-ONDERNEMINGEN MET VLAAMSE ERKENNING

3.1 GEPUBLICEERDE JAARREKENINGEN VAN DE DIENSTENCHEQUE-ONDERNEMINGEN MET EEN VLAAMSE ERKENNING

De 754 erkende ondernemingen die gevat worden door dit onderzoek van de jaarrekeningen van 2019, verhouden zich als volgt, per ondernemingstype en gewest (op basis van maatschappelijke zetel):

Figuur 2

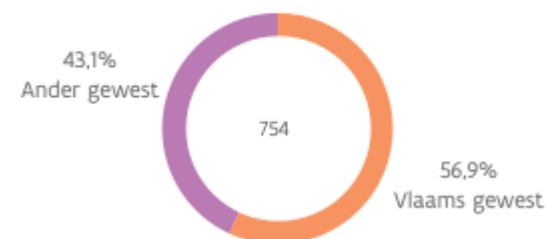
per ondernemingstype

Bron: Departement WSE

Figuur 3

per gewest

Bron: Departement WSE

In onderstaande tabel geven we een overzicht, opgesplitst naar type onderneming, voor de periode 2016 – 2019. Deze cijfers zijn verschillend van het vorig onderzoek, omdat enkel de jaarrekeningen werden opgevraagd op jaarbasis voor ondernemingen die in dat jaar een erkenning dienstencheques hadden. Bij het vorig onderzoek werden alle jaarrekeningen opgevraagd voor ondernemingen die op een gegeven moment in de periode 2016-2018 erkend waren als dienstencheque-onderneming.

Tabel 7

Aantal jaarrekeningen	2016	2017	2018	2019	
	1.226	1.190	1.098	754	100,0%
Handelsvennootschap	1.009	981	908	637	84,5%
VZW	105	101	96	68	9,0%
PWA	82	80	65	22	2,9%
Uitzend	20	18	18	16	2,1%
VZW - social profit	10	10	11	11	1,5%

Bron: Sodexo, Bewerking Departement WSE

De overgrote meerderheid van deze dienstenchequebedrijven neemt de rechtsvorm aan van een handelsvennootschap. De verhouding tussen het aandeel commerciële vennootschappen en VZW's blijft

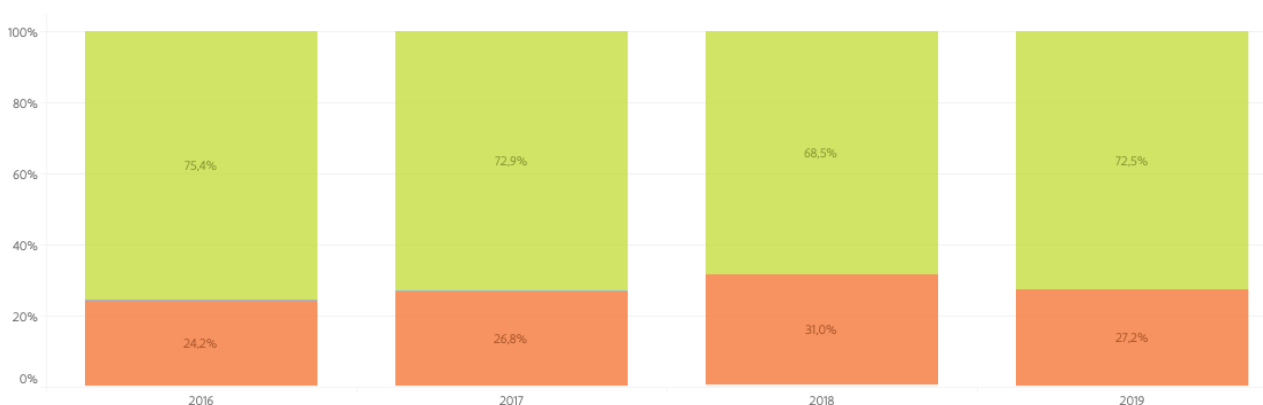
vrij stabiel de afgelopen jaren (8,5 à 9%), met een oververtegenwoordiging van de commerciële vennootschappen.

De meeste vennootschappen en verenigingen zijn verplicht om hun jaarrekening over het voorbije boekjaar neer te leggen bij de Nationale Bank volgens een standaardmodel. Het toepasselijke model van de jaarrekening verschilt evenwel naargelang de aard van de organisatie (vennootschap of vereniging) en de grootte. 'Grote' vennootschappen en 'zeer grote' verenigingen moeten hun jaarrekening neerleggen volgens een volledig schema, 'kleine' vennootschappen en 'grote' verenigingen volgens een verkort schema. Om een beeld te kunnen schetsen van de financiële gezondheid van alle dienstenchequebedrijven hebben we ons gericht op kengetallen die beschikbaar waren of konden worden afgeleid uit gegevens die zowel beschikbaar zijn voor organisaties die een volledige jaarrekening hebben neergelegd als voor organisaties die enkel een verkort schema van hun jaarrekening hebben gepubliceerd.

3.2 RESULTATEN VAN ALLE ERKENDE DIENSTENCHEQUE-ONDERNEMINGEN

In onderstaande tabel geven we een globaal overzicht van het percentage winstgevend en verlieslatende dienstenchequebedrijven in boekjaren 2016 - 2019:

Evolutie van aantal erkende ondernemingen per resultaat

Figuur 4

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

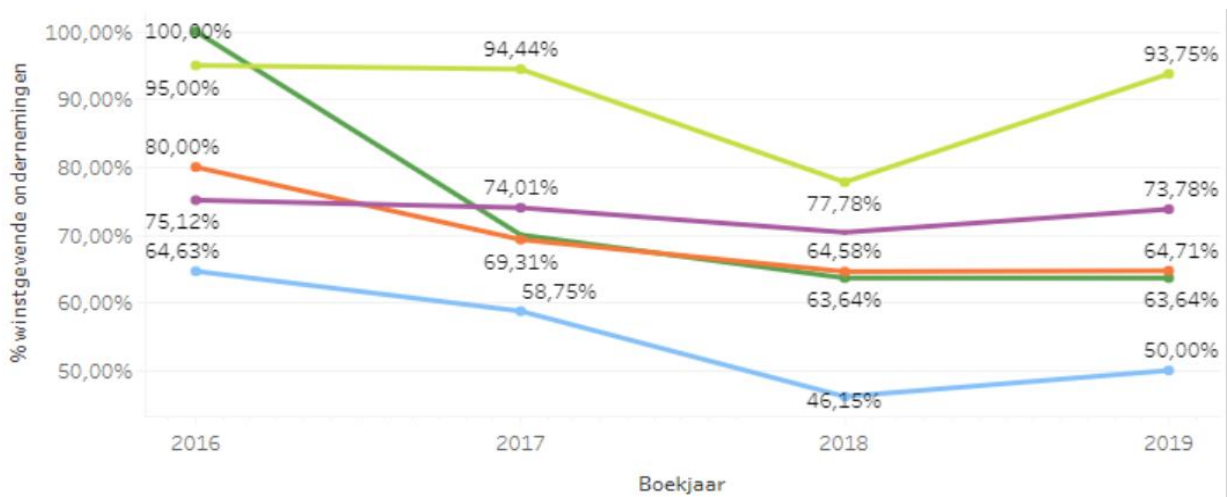
Het aantal dienstenchequebedrijven met een negatief eindresultaat vertoont de voorbije drie boekjaren een relatieve stijging, behalve in 2019. Dit valt waarschijnlijk te verklaren doordat de kleinere dienstenchequebedrijven vaker verlieslatend zijn (zie hiervoor ook deel 4.3.2) en een aanzienlijk deel van deze ondernemingen voor 2019 nog geen jaarrekening hebben ingediend (zie ook tabel 3).

In 2016 sloten 297 dienstenchequebedrijven, zijnde ongeveer een vierde van alle 1.226 dienstenchequebedrijven die een jaarrekening hebben neergelegd en erkend waren in dat jaar, het boekjaar af met een negatief eindresultaat. In 2018 sloten 340 dienstenchequebedrijven, zijnde ongeveer een derde van alle 1.098 dienstenchequebedrijven die een jaarrekening hebben neergelegd en erkend waren in dat jaar, hun boekjaar af met een negatief eindresultaat. In 2019 sloten tot nu 205 van de 754 dienstenchequebedrijven hun boekjaar af met een negatief eindresultaat.

In onderstaande grafiek geven we een overzicht van de evolutie van het aantal winstgevende dienstenchequebedrijven (evolutie 2016 – 2019) per type organisatie:

Figuur 5

- Ondernemingstype
- Handelsvennootschap
 - PWA
 - Uitzend
 - VZW
 - VZW - social profit

Bron: NBB en Departement WSE, Bewerking Departement WSE

We stellen bij alle types dienstenchequebedrijven, een daling vast van het percentage winstgevende organisaties. Enkel voor 2019 merken we licht stijgende of stagnerende percentages op, wat te verklaren valt door het lager aantal beschikbare jaarrekeningen, waardoor er in verhouding meer winstgevende bedrijven zijn voor de verschillende ondernemingstypes. De kleinere, vaak meer verlieslatende ondernemingen, zijn momenteel nog ondervertegenwoordigd.

Bij de handelsvennootschappen is de daling de voorbije jaren evenwel minder sterk dan in de andere categorieën. Vooral bij de VZW's, social profit VZW's en de PWA's merken we een toename van het aandeel verlieslatende dienstenchequebedrijven.

In onderstaande tabel geven we een meer gedetailleerd overzicht van het aantal winstgevende en verlieslatende dienstenchequebedrijven, gegroepeerd per omvang van het resultaat, voor de periode 2016 - 2019:

Tabel 8

Periode	2016		2017		2018		2019	
Aantal jaarrekeningen	1.226	100%	1.190	100%	1.098	100%	754	100%
Aantal positief eindresultaat	926	75,5%	868	73%	752	68%	547	73%
Winst >10M	1	0,1%						
Winst 1M-10M	19	1,5%	23	1,9%	18	1,6%	19	2,5%
Winst 500K-1M	31	2,5%	21	1,8%	17	1,5%	20	2,7%
Winst 100K-500K	160	13,1%	154	12,9%	131	11,9%	106	14,1%
Winst 50K-100K	137	11,2%	126	10,6%	110	10,0%	82	10,9%
Winst 10K-50K	347	28,3%	327	27,5%	278	25,3%	189	25,1%
Winst <10K	229	18,7%	216	18,2%	198	18,0%	131	17,4%
Winst/verlies = 0	2	0,2%	1	0,1%				
Aantal negatief eindresultaat	297	24,2%	319	26,8%	340	31,0%	205	27,2%
Verlies <10K	113	9,2%	119	10,0%	116	10,6%	77	10,2%
Verlies 10K-50K	123	10,0%	132	11,1%	139	12,7%	83	11,0%
Verlies 50K-100K	29	2,4%	35	2,9%	42	3,8%	20	2,7%
Verlies 100K-500K	21	1,7%	25	2,1%	33	3,0%	20	2,7%
Verlies 500K-1M	7	0,6%	3	0,3%	6	0,5%	2	0,3%
Verlies 1M-10M	4	0,3%	5	0,4%	4	0,4%	3	0,4%

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

Voor boekjaar 2019 wordt dit nog eens specifiek opgesplitst per type onderneming:

Tabel 9

2019	Totaal		Handels-vennootschap		PWA		Uitzend		VZW		VZW - social profit	
Aantal jaarrekeningen	754	100%	637	100%	22	100%	16	100%	68	100%	11	100%
Aantal positief eindresultaat	547	73%	470	73,8%	11	50,0%	15	93,8%	44	64,7%	7	63,6%
Winst 1M-10M	19	2,5%	6	0,9%		0,0%	6	37,5%	3	4,4%	4	36,4%
Winst 500K-1M	20	2,7%	11	1,7%		0,0%	2	12,5%	7	10,3%		0,0%
Winst 100K-500K	106	14,1%	86	13,5%	1	4,5%	6	37,5%	13	19,1%		0,0%
Winst 50K-100K	82	10,9%	76	11,9%	1	4,5%		0,0%	3	4,4%	2	18,2%
Winst 10K-50K	189	25,1%	170	26,7%	6	27,3%	1	6,3%	11	16,2%	1	9,1%
Winst <10K	131	17,4%	121	19,0%	3	13,6%		0,0%	7	10,3%		0,0%
Aantal negatief eindresultaat	205	27,2%	165	25,9%	11	50,0%	1	6,3%	24	35,3%	4	36,4%
Verlies <10K	77	10,2%	69	10,8%	3	13,6%	1	6,3%	4	5,9%		0,0%
Verlies 10K-50K	83	11,0%	68	10,7%	5	22,7%		0,0%	8	11,8%	2	18,2%
Verlies 50K-100K	20	2,7%	14	2,2%	2	9,1%		0,0%	4	5,9%		0,0%
Verlies 100K-500K	20	2,7%	12	1,9%	1	4,5%		0,0%	6	8,8%	1	9,1%
Verlies 500K-1M	2	0,3%	2	0,3%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
Verlies 1M-10M	3	0,4%		0,0%		0,0%		0,0%	2	2,9%	1	9,1%

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

Iets meer dan een vierde van de 754 dienstenchequebedrijven met jaarrekening heeft boekjaar 2019 afgesloten met een negatief eindresultaat. Uit de opsplitsing per type organisatie valt op dat de

uitzendkantoren relatief betere resultaten kunnen voorleggen, met voorlopig zelfs 93,8% van de ondernemingen die een positief eindresultaat voor 2019 kunnen voorleggen.

Aan de andere kant van het spectrum bevinden zich de vroegere PWA-kantoren. De ex-PWA's kunnen beduidend minder goede resultaten voorleggen: 50% van deze organisaties sloot boekjaar 2019 af met een negatief eindresultaat. De VZW's en social profit ondernemingen scoren iets beter, respectievelijk 64,7% en 63,6% van de ondernemingen sluiten 2019 af met een positief eindresultaat.

Door het grote aantal reguliere handelsvennootschappen, komt het aandeel organisaties met winst en verlies het best overeen met de algemene cijfers voor 2019. 25,7% van de handelsvennootschappen, net een vierde, sloot het boekjaar af met een negatief eindresultaat.

Let wel dat de positieve evolutie in de procentuele verhoudingen in 2019 waarschijnlijk te wijten is aan het verminderde aantal ondernemingen die gevat worden door dit onderzoek. Doordat voornamelijk voor de kleinere ondernemingen de jaarrekeningen nog ontbreken, geven bovenstaande cijfers mogelijk een vertekend beeld, omdat de kleinere ondernemingen vaker verlieslatend zijn.

Bij de beoordeling van de resultaten is het van belang niet enkel te kijken naar de omvang van het eindresultaat maar ook rekening te houden met de samenstelling van dit resultaat. Een organisatie kan bijvoorbeeld een positief eindresultaat realiseren maar toch een lage rentabiliteit vertonen omdat de winst werd gerealiseerd door uitzonderlijke of financiële opbrengsten. Daarom kijken we ook in detail naar het brutobedrijfsresultaat (= gewone bedrijfsresultaat (zonder financiële en uitzonderlijke resultaten) + afschrijvingen en waardeverminderingen (er terug bijnemen)). Dit geeft met andere woorden inzage in het resultaat van de organisaties zonder rekening te houden met afschrijvingskosten, waardeverminderingen, financiële en uitzonderlijke resultaten.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van het aantal organisaties met een positief of negatief brutobedrijfsresultaat in 2019:

Tabel 10

Spreiding Brutobedrijfs- resultaat	Totaal		Handels- vennootschap		PWA		Uitzend		VZW		VZW – social profit	
	Aantal Jaarrekeningen											
Aantal positief brutobedrijfs- resultaat	754	100,0%	637	100,0%	22	100,0%	16	100,0%	68	100,0%	11	100,0%
Aantal negatief brutobedrijfs- resultaat	629	83,4%	535	84,0%	17	77,3%	14	87,5%	53	77,9%	10	90,9%
Winst 1M-10M	42	5,6%	12	1,9%		0,0%	8	50,0%	17	25,0%	5	45,5%
Winst 500K-1M	38	5,0%	29	4,6%	1	4,5%	1	6,3%	7	10,3%		0,0%
Winst 100K- 500K	164	21,8%	147	23,1%	1	4,5%	4	25,0%	10	14,7%	2	18,2%
Winst 50K-100K	118	15,6%	107	16,8%	3	13,6%		0,0%	6	8,8%	2	18,2%
Winst 10K-50K	205	27,2%	182	28,6%	10	45,5%	1	6,3%	11	16,2%	1	9,1%
Winst <10K	62	8,2%	58	9,1%	2	9,1%		0,0%	2	2,9%		0,0%
Verlies <10K	59	7,8%	53	8,3%		0,0%	1	6,3%	5	7,4%		0,0%
Verlies 10K-50K	46	6,1%	35	5,5%	4	18,2%		0,0%	7	10,3%		0,0%
Verlies 50K-100K	8	1,1%	6	0,9%	1	4,5%		0,0%		0,0%	1	9,1%
Verlies 100K- 500K	9	1,2%	5	0,8%		0,0%	1	6,3%	3	4,4%		0,0%
Verlies 500K-1M	2	0,3%	2	0,3%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%
Verlies 1M-10M	1	0,1%	1	0,2%		0,0%		0,0%		0,0%		0,0%

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

Als we geen rekening houden met afschrijvingskosten, waardeverminderingen, financiële en uitzonderlijke kosten, kon 83,4% van alle dienstenchequebedrijven met jaarrekening een positief brutobedrijfsresultaat voorleggen in boekjaar 2019. Dit impliceert dat 83,4% van alle deze dienstenchequebedrijven voldoende omzet genereerde om de loon- en werkingskosten te kunnen dragen. Bij 16,6% van de dienstenchequebedrijven was de exploitatie evenwel reeds verlieslatend zonder rekening te houden met afschrijvingskosten en financiële kosten.

Wat betreft het onderscheid naar type organisatie zijn de vaststellingen bij de analyse van het brutobedrijfsresultaat gelijklopend als bij de bespreking van het eindresultaat. Zowel de ex-PWA's als VZW's scoren het slechtst, al scoren de ex-PWA's in verhouding wel iets beter dan als we louter kijken naar het eindresultaat. De social profit vzw's scoren in verhouding ook beter dan wanneer we enkel kijken naar het eindresultaat.

3.3 EVOLUTIE VAN DE GLOBALE RENDABILITEIT VAN DE ERKENDE DIENSTENCHEQUE-ONDERNEMINGEN IN 2016 – 2019

In onderstaande tabel wordt de globale rendabiliteit (bedragen in euro) van de dienstenchequesector weergegeven voor de periode 2016 – 2019. De gehanteerde begrippen zijn:

- Brutomarge (9900): bedrijfsopbrengsten min aankoopkosten en kosten van diensten en diverse goederen
- Brutobedrijfsresultaat (9901 + 630.0 + 631.4): resultaat van de onderneming zonder rekening te houden met afschrijvingskosten, waardeverminderingen, financiële en uitzonderlijke resultaten.

- Netto-bedrijfsresultaat/bedrijfswinst (9901): resultaat van de onderneming zonder financiële en uitzonderlijke resultaten
- Eindresultaat (9904): resultaat van het boekjaar na belastingen
- Te bestemmen resultaat van het boekjaar (9905)

Tabel 11

Periode	2016		2017		2018		2019	
Totaal Brutomarge	5.232.401.118	100%	5.596.886.015	100%	5.696.594.640	100%	5.323.246.805	100%
Totaal Brutobedrijfsr esultaat	276.889.945	5,29%	270.951.810	4,84%	252.030.998	4,42%	257.634.131	4,84%
Totaal Nettobedrijfsr esultaat	175.308.961	3,35%	167.027.849	2,98%	141.015.506	2,48%	138.524.140	2,60%
Totaal Eindresultaat	263.984.286	5,05%	119.319.620	2,13%	162.580.743	2,85%	102.947.309	1,93%
Totaal Te bestemmen resultaat	253.305.902		102.851.949		154.106.714		93.088.637	

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

Door het lager aantal gecapteerde jaarrekeningen, moeten bovenstaande cijfers voor 2019 met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden ten opzichte van voorgaande jaren. Zoals reeds eerder aangegeven, zijn vooral de kleinere ondernemingen nog niet gevat, wat in verhoudingen vaker de slechter presterende ondernemingen zijn.

Alle erkende ondernemingen (met jaarrekening) realiseerden samen telkens een brutomarge van meer dan 5 miljard euro op jaarbasis. Deze totale brutomarge vertoont jaarlijks een stijging ten opzichte van het voorgaande jaar, behalve voor 2019, maar dat valt te verklaren door het lager aantal gevatte jaarrekeningen. De erkende ondernemingen realiseerden de voorbije 4 boekjaren ook telkens een positief eindresultaat, al neemt dit wel stelselmatig af van 5% van de brutomarge in 2016 tot 1,93% in 2019.

We stellen vast dat het totale eindresultaat van de dienstenchequebedrijven op sectorniveau vertekend wordt door de omvang van de financiële resultaten bij een beperkt aantal bedrijven. Er werd in boekjaar 2016 bijvoorbeeld door één organisatie een niet-recurrente financiële opbrengst gerealiseerd van meer dan 115 miljoen euro. Ook in 2018 merken we in totaliteit hoge uitzonderlijke opbrengsten (96,6 mln.), wat de stijging van het eindresultaat grotendeels verklaart. Bij de beoordeling van de rendabiliteit van de erkende dienstenchequebedrijven baseren we ons daarom vooral op het brutobedrijfsresultaat en het netto-bedrijfsresultaat.

We stellen vast dat alle erkende ondernemingen samen een brutobedrijfsresultaat realiseerden van telkens meer dan 250 miljoen euro op jaarbasis in de periode 2016 – 2019 en een netto-bedrijfsresultaat tussen de 175 en 138 mln. Het brutobedrijfsresultaat vertoont zowel in absolute als in relatieve cijfers ten opzichte van de brutomarge een lichte toename in 2019, na 3 opeenvolgende jaren af te nemen. Het netto-bedrijfsresultaat vertoont jaarlijks een daling ten opzichte van het voorgaande boekjaar in absolute cijfers. Relatief ten opzichte van de brutomarge merken we in 2019 wel een lichte toename van het netto-bedrijfsresultaat tot 2,60%.

Evenredig aan de totale brutomarge stijgen/dalen ook de totale loonkosten de voorbije jaren. Relatief merken we wel een fluctuerende beweging op, op jaarbasis. Aangezien de loonkost de belangrijkste kostendrijver is van de dienstencheque-ondernemingen (min. 94% van de brutomarge), fluctueert deze in dezelfde mate ten opzichte van de brutomarge als het bruto- en netto-bedrijfsresultaat.

Tabel 12

Periode	2016		2017		2018		2019	
Totaal Brutomarge	5.232.401.118	100%	5.596.886.015	100%	5.696.594.640	100%	5.323.246.805	100%
Totaal Bezoldigingen	5.051.612.901	96,54%	5.294.280.933	94,59%	5.423.317.920	95,20%	5.044.619.863	94,77%

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

Ondanks de algemeen toenemende loonkosten bleef de sector in zijn globaliteit niettemin winstgevend. Het totale eindresultaat van de voorbije 4 boekjaren is telkens positief, maar neemt wel sterk af, zowel in totaliteit als relatief ten opzichte van de brutomarge.

3.4 RENDABILITEIT PER TYPE ORGANISATIE IN 2019

Bovenstaande cijfers geven een globaal beeld van de sector in zijn totaliteit. Gezien de grote diversiteit aan dienstenchequebedrijven, zijn er echter ook grote verschillen in de rendabiliteit van de individuele dienstenchequebedrijven en per ondernemingstype. In onderstaande tabellen hebben we de rendabiliteit van boekjaar 2019 in kaart gebracht voor volgende types organisatievormen: uitzendkantoren, handelsvennootschappen (exclusief uitzendkantoren), VZW's (exclusief PWA's en social profit), de (ex)-PWA's en de social profit VZW's.

De eerste tabel toont de verhouding van de verschillende ondernemingstypes ten opzichte van de totale rendabiliteitscijfers op sectorniveau. De tweede tabel toont de verhouding van de verschillende resultaatparameters per ondernemingstype ten opzichte van de brutomarge.

Tabel 13

2019 (in K euro)	Aantal jaarrekeningen	Totaal Brutomarge	Totaal Brutobedrijfs resultaat	Totaal Nettobedrijfs resultaat	Totaal Eindresultaat
Totaal	754	5.323.247	257.634	138.524	102.947
	100%	100%	100%	100%	100%
Handels vennootschap	637	2.058.213	92.135	67.585	47.131
	84,5%	38,7%	35,8%	48,8%	45,8%
PWA	22	27.336	1.018	681	- 343
	2,9%	0,5%	0,4%	0,5%	-0,3%
Uitzend	16	1.503.311	50.466	44.029	31.024
	2,1%	28,2%	19,6%	31,8%	30,1%
VZW	68	923.743	100.465	19.486	20.176
	9,0%	17,4%	39,0%	14,1%	19,6%
VZW social profit	11	810.644	13.550	6.744	4.959
	1,5%	15,2%	5,3%	4,9%	4,8%

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

Er zijn grote verschillen tussen de winst en de brutomarge die werden gerealiseerd in de verschillende categorieën, zowel relatief als absoluut. De **handelsvennootschappen** omvatten 84,5% van alle erkende dienstenchequebedrijven met jaarrekening en als we algemeen kijken (tabel 3) 79% van de ingediende cheques in 2019, maar deze groep vertegenwoordigt slechts 38,7% van de totale brutomarge van de sector. Opvallend is wel dat ze in verhouding een hoger aandeel hebben in het nettoresultaat (48,8%) en eindresultaat (45,8%) van de totale sector. Wat betekent dat ze in verhouding lagere bedrijfskosten kennen, die voornamelijk bestaan uit loonkosten.

De **uitzendkantoren** omvatten slechts 2,1% van alle erkende dienstenchequebedrijven, maar wel 7,73% van de ingediende cheques. Ze vertegenwoordigen wel respectievelijk 28,2% van de brutomarge en 30,1% van de totale winst op sectorniveau. Deze ondernemingen hebben nog aanzienlijke andere bedrijfsontvangsten, niet gelinkt aan dienstencheque-activiteiten, die dit verschil verklaren. Verder in dit rapport blijkt immers dat er slechts 2 ondernemingen die als uitzendkantoor worden getypeerd binnen de selectie vallen. Hier geen uitschieters bij het nettoresultaat, maar eerder een opvallend laag brutobedrijfsresultaat in verhouding tot de totale sector. Wat betekent dat ze gemiddeld hogere afschrijvingskosten en waardeverminderingen hebben dan andere dienstencheque-ondernemingen.

Ook de **social profit vzw's** vertegenwoordigen in verhouding een hoger deel van de brutomarge (15,2%) dan het aantal ondernemingen en cheques, maar dragen relatief minder bij aan het eindresultaat van de sector (4,8%). De **ex-PWA's** vertonen de zwakste rendabiliteit met globaal zelfs een negatief eindresultaat voor 2019, wat ook het geval was in 2018.

Tabel 14

2019 (in K euro)	Aantal jaarrekeningen	Totaal Brutomarge	Totaal Brutobedrijfs resultaat	Totaal Nettobedrijfs resultaat	Totaal Eindresultaat
Totaal	754	5.323.247	257.634	138.524	102.947
	100%	100%	4,8%	2,6%	1,9%
Handels vennootschap	637	2.058.213	92.135	67.585	47.131
	84,5%	100,0%	4,5%	3,3%	2,3%
PWA	22	27.336	1.018	681	- 343
	2,9%	100,0%	3,7%	2,5%	-1,3%
Uitzend	16	1.503.311	50.466	44.029	31.024
	2,1%	100,0%	3,4%	2,9%	2,1%
VZW	68	923.743	100.465	19.486	20.176
	9,0%	100,0%	10,9%	2,1%	2,2%
VZW - social profit	11	810.644	13.550	6.744	4.959
	1,5%	100,0%	1,7%	0,8%	0,6%

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

In bovenstaande tabel kijken we naar de verhouding van het brutobedrijfs-, nettobedrijfs- en eindresultaat ten opzichte van de brutomarge per ondernemingstype. De PWA's halen het slechtste eindresultaat, met een negatief eindresultaat voor de hele categorie. Daarna scoren de social profit vzw's in totaliteit het minst als we kijken naar het bruto- en nettobedrijfsresultaat in verhouding met de brutomarge. De vzw's algemeen behalen daarentegen een hoog brutobedrijfsresultaat ten opzichte van hun brutomarge, maar slechts een beperkt nettoresultaat en eindresultaat.

In onderstaande tabel hebben we de loonkosten vergeleken met de gerealiseerde brutomarge bij de verschillende types dienstenchequebedrijven

Tabel 15

Ondernemingstype	Totaal Brutomarge	Totaal Bezoldigingen
Handelsvennootschap	2.058.212.510	1.958.970.112
	100%	95,18%
PWA	27.336.235	26.199.331
	100%	95,84%

Uitzend	1.503.310.555	1.445.285.588
	100%	96,14%
VZW	923.743.233	818.070.078
	100%	88,56%
VZW - social profit	810.644.272	796.094.754
	100%	98,21%
Totaal	5.323.246.805	5.044.619.863
	100%	94,77%

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

De loonkosten vertegenwoordigen globaal ongeveer 95% van de gerealiseerde brutomarge, maar bij de social profit vzw's ligt dit 3% hoger dan bij de andere types dienstenchequebedrijven. Bij vzw's ligt dit opvallend lager.

Omdat er op individueel ondernemingsniveau grote uitschieters kunnen voorkomen, geven we in onderstaande tabel een overzicht van de mediaanwaarde van de gerealiseerde brutomarge en het resultaat per onderneming in de verschillende deelsegmenten:

Tabel 16

	Handels vennootschap	PWA	Uitzend	VZW	VZW - social profit	Totaal
Mediaan Brutomarge	1.154.150	834.922	24.290.799	2.358.415	15.274.893	1.229.597
Mediaan Brutobedrijfs resultaat	43.143	18.522	848.364	100.875	237.066	44.281
Mediaan Nettobedrijfs resultaat	27.255	6.271	507.145	16.617	64.222	27.068
Mediaan Eindresultaat	15.220	-605	509.301	16.466	65.322	15.865

Bron: NBB, Bewerking Departement WSE

De mediaan van de PWA's kent een negatief eindresultaat. De uitzendkantoren kennen het hoogste mediaan eindresultaat, gevolgd door de social profit vzw's.

3.5 FINANCIËLE GEZONDHEID VAN DE ERKENDE DIENSTENCHEQUE- ONDERNEMINGEN

De continuïteit van een organisatie wordt in eerste instantie bepaald door haar rendabiliteit en haar liquiditeit: organisaties moeten over een minimum aan rendabiliteit beschikken en zij moeten over voldoende liquide middelen beschikken om de schulden op korte termijn te kunnen terugbetalen. Bij de beoordeling van de financiële gezondheid van de ondernemingen wordt vervolgens rekening gehouden met de solvabiliteitsgraad van de onderneming als financiële buffer.

Volgende kerncijfers met betrekking tot de liquiditeit en de solvabiliteit werden afgeleid uit de neergelegde jaarrekeningen van alle erkende dienstenchequebedrijven:

////////////////////////////////////

3.5.1 Liquiditeit

Toegepaste formule: Quick Ratio/Acid test Ratio: (vorderingen <1 jaar + geldbeleggingen en liquide middelen) / vreemd vermogen op korte termijn

Tabel 17

	2016	2017	2018	2019
Totaal vorderingen < 1 jaar	848.435.439	890.127.689	933.213.098	801.546.355
Totaal geldbeleggingen	438.255.375	350.048.347	303.241.927	231.195.456
Totaal liquide middelen	765.147.600	694.272.448	651.848.394	606.697.145
Vlottende activa (berekend)	2.269.312.121	2.135.302.855	2.097.748.988	1.816.030.015
Schulden korte termijn	1.183.240.798	1.224.894.569	1.248.265.761	1.097.754.694
Liquiditeitsgraad	1,73	1,58	1,51	1,49

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

De liquiditeitsratio geeft aan in welke mate aan de kortlopende schulden (max. 1 jaar) kan voldaan worden met de vlottende activa die normaal gezien binnen een termijn van één jaar zullen worden omgezet in kasmiddelen, zonder rekening te houden met de voorraad. Hoe hoger de ratio, hoe sterker de liquiditeitspositie van de onderneming. In het algemeen kan worden gesteld dat de organisatie over voldoende liquiditeit beschikt indien de Quick ratio hoger is dan 1.

De sector vertoont globaal een voldoende liquiditeitsgraad (quick ratio > 1) overheen de periode 2016-2019, al neemt deze wel af van 1,73 in 2016 tot 1,49 in 2019. Dit wijst op een groeiende moeilijkheid om korte termijn schulden af te lossen met kasmiddelen.

Gezien de grote diversiteit aan dienstenchequebedrijven, zijn er echter ook grote verschillen in de liquiditeit van de individuele dienstenchequebedrijven. In onderstaande tabel geven we een overzicht van de liquiditeitsgraad per type organisatie op het einde van boekjaar 2019.

Tabel 18

	Handelsvennootschap	PWA	Uitzend	VZW	VZW - social profit
Totaal vorderingen < 1 jaar	246.601.804	2.569.014	192.651.356	245.070.068	114.654.113
Totaal geldbeleggingen	24.815.534	1.258.332	1.855.577	100.608.739	102.657.274
Totaal liquide middelen	246.708.749	10.502.069	106.412.039	127.266.183	115.808.105
Vlottende activa (berekend)	596.694.176	15.003.895	309.262.586	557.736.033	337.333.325
Schulden korte termijn	399.231.613	3.995.106	264.798.426	291.666.873	138.062.676
Liquiditeitsgraad	1,30	3,59	1,14	1,62	2,41

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

Alle deelsegmenten vertonen globaal een voldoende liquiditeitsgraad. Opvallende vaststelling is dat de social profit VZW's, de gewone VZW's en vooral de PWA's op het vlak van liquiditeit beter scoren dan de handelsvennootschappen en uitzendkantoren. Dit kan mogelijks worden verklaard doordat VZW's in tegenstelling tot de handelsvennootschappen geen winst mogen uitkeren waardoor hun winsten meestal integraal gereserveerd werden.

Tabel 19

	0-0,5	0,5-1	1-1,5	1,5-2	>2
VZW	2,9%	11,8%	19,1%	19,1%	47,1%
	2	8	13	13	32
Handelsvennootschap	14,4%	27,0%	27,5%	11,0%	20,1%
	92	172	175	70	128
PWA	0,0%	4,5%	4,5%	9,1%	81,8%
		1	1	2	18
Uitzend	6,3%	31,3%	31,3%	25,0%	6,3%
	1	5	5	4	1
VZW - social profit	0,0%	9,1%	0,0%	18,2%	72,7%
		1		2	8
Totaal	12,6%	24,8%	25,7%	12,1%	24,8%
	95	187	194	91	187

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

62,6% van de dienstenchequebedrijven vertoonden eind 2019 een voldoende liquiditeitsratio, wat aangeeft dat deze ondernemingen hun betalingsverplichtingen op korte termijn kunnen voldoen. Bij 24,8% van de dienstenchequebedrijven was de liquiditeitspositie evenwel verzwakt (ratio tussen 0,5 en 1) en bij ongeveer 13% was er sprake van een liquiditeitstekort (ratio <0,5). Ten opzichte van 2018 (66,2%) nam de groep ondernemingen met voldoende liquiditeit licht af.

Als we kijken naar het ondernemingstype zijn het vooral handelsvennootschappen en uitzendkantoren die kampen met een liquiditeitstekort.

3.5.2 Solvabiliteit

Toegepaste formule: Eigen middelen / Totaal Vermogen (balanstotaal)

Tabel 20

	2016	2017	2018	2019
Solvabiliteit	48,3%	47,6%	47,3%	47,8%
Eigen vermogen	1.752.422.615	1.733.357.420	1.789.363.034	1.639.136.797
Totaal passief	3.629.868.884	3.642.849.183	3.783.726.201	3.427.141.836

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

Deze ratio geeft aan in welke mate de organisatie wordt gefinancierd met eigen fondsen/eigen vermogen en dus financieel onafhankelijk is. Het eigen vermogen vormt de financiële buffer voor het opvangen van risico's. Hoe hoger de ratio, hoe beter de solvabiliteitspositie van de organisatie. In het algemeen kan worden gesteld dat deze ratio best minstens 20% bedraagt en dat een solvabiliteitsratio boven de 40% gezond is.

De sector vertoont globaal een voldoende solvabiliteit (ratio > 40%), al neemt deze licht af sinds 2016.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de solvabiliteitsgraad per type organisatie op het einde van boekjaar 2019.

Tabel 21

	Totaal	VZW	Handels vennootschap	PWA	Uitzend	VZW - social profit
Solvabiliteit	47,8%	53,0%	36,4%	57,0%	37,6%	60,7%
Eigen vermogen	1.639.136.797	897.705.143	289.434.656	11.087.132	188.493.137	252.416.729
Totaal passief	3.427.141.836	1.694.717.040	795.017.173	19.451.685	501.791.653	416.164.285

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

Alle deelsegmenten vertonen globaal een aanvaardbare solvabiliteitsgraad, maar voor de uitzendkantoren en handelsvennootschappen valt deze wel net onder de 40%-grens. Net als bij de bespreking van de liquiditeit stellen we vast dat ook op vlak van solvabiliteit de PWA's en de VZW's globaal een hogere solvabiliteitsgraad vertonen, wat mogelijks kan worden verklaard doordat deze groepen, in tegenstelling tot de handelsvennootschappen, geen winst mogen uitkeren waardoor hun winsten meestal integraal gereserveerd werden.

Er zijn evenwel zeer grote verschillen tussen de individuele dienstenchequebedrijven. In onderstaande tabel stellen we vast dat 90,9% van de social profit VZW's, 86,4% van de PWA's, 66,2% van de VZW's een solvabiliteit halen van meer dan 40%. Bij de handelsvennootschappen en bij de uitzendondernemingen is dit respectievelijk 33,8% en 18,8%.

Ongeveer 25% van alle dienstenchequebedrijven vertonen een erg zwakke (<10%) solvabiliteitsgraad. Er zijn relatief meer handelsvennootschappen die kampen met een tekort aan eigen vermogen. 16,4% van alle erkende handelsvennootschappen vertonen een negatieve solvabiliteitsgraad, terwijl dit bij minder dan 6% van de VZW's het geval is en amper voorkomt bij de PWA's en social profit VZW's (slechts 1 onderneming).

Tabel 22

	>40%	25%-40%	10%-25%	0%-10%	<0%
VZW	66,2%	14,7%	10,3%	2,9%	5,9%
	45	10	7	2	4
Handels vennootschap	33,8%	17,3%	19,9%	12,6%	16,5%
	215	110	127	80	105
PWA	86,4%	4,5%	4,5%		4,5%
	19	1	1		1
Uitzend	18,8%	43,8%	31,3%	6,3%	0,0%
	3	7	5	1	
VZW - social profit	90,9%	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%
	10	1			
Totaal	38,7%	17,1%	18,6%	11,0%	14,6%
	292	129	140	83	110

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

3.6 CONCLUSIE

We hebben op basis van de neergelegde jaarrekeningen van boekjaar 2016 tot en met boekjaar 2019 een globale analyse gemaakt van de evolutie van de resultaten en van de financiële gezondheid van de sector van de dienstenchequebedrijven. Hierbij dient opgemerkt dat deze neergelegde jaarrekeningen steeds betrekking hebben op de volledige organisatie, waardoor de onderzochte cijfers niet alleen betrekking hebben op dienstencheque-activiteiten maar ook op andere activiteiten die mogelijks binnen dezelfde juridische entiteit plaatsvonden. Deze analyse van de jaarrekeningen geeft dus enkel inzicht in de globale rendabiliteit en financiële gezondheid van de dienstenchequebedrijven, maar niet in de rendabiliteit van hun afzonderlijke dienstencheque-activiteiten.

3.6.1 Vaststellingen met betrekking tot de rendabiliteit

De sector van de dienstenchequebedrijven vertoont globaal een positieve rendabiliteit, maar er zijn grote onderlinge verschillen tussen de verschillende dienstenchequebedrijven.

Uit de jaarrekeningen blijkt een jaarlijkse stijging van het aantal dienstenchequebedrijven met een negatief eindresultaat.

In boekjaar 2018 vertoonde 31% van alle neergelegde jaarrekeningen een negatief eindresultaat. In 2016 was dit nog 24,2%. In 2019 merken we een lichte daling van het aandeel bedrijven met een negatief bedrijfsresultaat tot 27,2%. Dit valt waarschijnlijk te verklaren door het beperkt aantal jaarrekeningen waarover we reeds beschikken. De kleinere ondernemingen, die vaker verlieslatend zijn, zijn sterk ondervertegenwoordigd in de reeds gepubliceerde jaarrekeningen.

De globale rendabiliteit van de dienstenchequebedrijven vertoont een daling in de voorbije vier boekjaren.

Alle erkende ondernemingen (met jaarrekening) realiseerden samen telkens een brutomarge van meer dan 5 miljard euro op jaarbasis. Deze totale brutomarge vertoont jaarlijks een stijging ten opzichte van het voorgaande jaar, behalve voor 2019, maar dat valt te verklaren door het lager aantal gevatte jaarrekeningen.

De erkende ondernemingen realiseerden de voorbije 4 boekjaren ook telkens een positief eindresultaat, al neemt dit wel stelselmatig af van 5% van de brutomarge in 2016 tot 1,93% in 2019.

Ondanks de algemeen toenemende loonkosten bleef de sector in zijn globaliteit niettemin winstgevend. Het totale eindresultaat van de voorbije 4 boekjaren is telkens positief, maar neemt wel sterk af, zowel in totaliteit als relatief ten opzichte van de brutomarge.

De **uitzendkantoren** vertonen globaal een hogere winstgevendheid dan het sectorgemiddelde. Ze omvatten slechts 2,1% van alle erkende dienstenchequebedrijven, maar wel 7,73% van de ingediende cheques. Ze vertegenwoordigen wel respectievelijk 28,2% van de brutomarge en 30,1% van de totale winst op sectorniveau. Deze ondernemingen hebben nog aanzienlijke andere bedrijfsontvangsten, niet gelinkt aan dienstencheque-activiteiten, die dit verschil verklaren.

De **handelsvennootschappen** omvatten 84,5% van alle erkende dienstenchequebedrijven met jaarrekening en als we algemeen kijken (tabel 3) 79% van de ingediende cheques in 2019, maar deze groep vertegenwoordigt slechts 38,7% van de totale brutomarge van de sector. Opvallend is wel dat ze in verhouding een hoger aandeel hebben in het nettoresultaat (48,8%) en eindresultaat (45,8%) van de totale sector. Wat betekent dat ze in verhouding lagere bedrijfskosten kennen, die voornamelijk bestaan uit loonkosten.

Ook de **social profit vzw's** vertegenwoordigen in verhouding een hoger deel van de brutomarge (15,2%) dan het aantal ondernemingen en cheques, maar dragen relatief minder bij aan het eindresultaat van de sector (4,8%).

De **(ex-)PWA's** vertonen de zwakste rendabiliteit met een globaal negatief eindresultaat in 2019.

3.6.2 Vaststellingen met betrekking tot liquiditeit en solvabiliteit

De sector van de dienstenchequebedrijven vertoont globaal een financieel gezonde structuur met een voldoende liquiditeit en solvabiliteit, maar er zijn ook grote onderlinge verschillen tussen de dienstenchequebedrijven op het vlak van financiële structuur.

De sector vertoont globaal een voldoende liquiditeitsgraad overheen de periode 2016-2019, al neemt deze wel af van 1,73 in 2016 tot 1,49 in 2019. 62,6% van de dienstenchequebedrijven vertonen per eind 2019 een voldoende liquiditeitsratio. Bij 24,8% van de dienstenchequebedrijven was de liquiditeitspositie evenwel verzwakt (ratio tussen 0,5 en 1) en bij ongeveer 13% was er sprake van een liquiditeitstekort (ratio < 0,5). Ten opzichte van 2018 (66,2%) nam de groep ondernemingen met voldoende liquiditeit licht af.

De sector vertoont globaal een voldoende solvabiliteit (ratio > 40%), al neemt deze licht af sinds 2016. Ongeveer 25% van alle dienstenchequebedrijven vertonen een erg zwakke (<10%) solvabiliteitsgraad.

De dienstenchequebedrijven met liquiditeitstekort en/of een verzwakte solvabiliteitsgraad betreffen vooral handelsvennootschappen en uitzendkantoren.

De VZW's, social profit VZW's en vooral de (ex-)PWA's vertonen globaal een sterkere liquiditeit en solvabiliteit dan de handelsvennootschappen. Dit kan mogelijks worden verklaard doordat deze organisaties geen winst mogen uitkeren.

4 ANALYSE VAN DE RENDABILITEIT VAN ORGANISATIES MET UITSLUITEND DIENSTENCHEQUE-ACTIVITEITEN

Bovenstaande analyse van de jaarrekeningen van alle erkende dienstenchequebedrijven geeft zicht op de rendabiliteit en financiële gezondheid van alle organisaties die werden erkend om dienstencheque-activiteiten aan te bieden in Vlaanderen. De rendabiliteit van deze organisaties kan echter ook deels het gevolg zijn van andere activiteiten die zij aanbieden naast hun activiteiten met dienstencheques. Om zicht te krijgen op de rendabiliteit van de afzonderlijke dienstencheque-activiteiten hebben we hieronder een analyse gemaakt van de jaarrekeningen van de organisaties die uitsluitend dienstencheque-activiteiten verrichten en hoofdzakelijk actief zijn in Vlaanderen.

De cijfers in de sectie hiervoor zijn bovendien licht vertekend door het lagere aantal jaarrekeningen dat tot nu voor 2019 beschikbaar waren, wat in globaliteit leidt tot lagere totaalcijfers voor de sector, maar ook de verhouding tussen winstgevende en verlieslatende ondernemingen vertekent, door de ondervertegenwoordiging van de kleinere, vaak meer verlieslatende, ondernemingen.

Bij de selectie van ondernemingen die uitsluitend dienstencheque-activiteiten uitvoeren hebben we ons beperkt tot de jaarrekeningen waarin de bedrijfsopbrengsten werden vermeld of waarvan de bedrijfsopbrengsten konden worden afgeleid op basis van andere gegevens in hun jaarrekeningen. We hebben de bedrijfsopbrengst in deze jaarrekeningen vervolgens vergeleken met het aantal dienstencheques dat de betreffende ondernemingen hebben ingediend bij het uitgiftebedrijf. Als de gerealiseerde bedrijfsopbrengst van het boekjaar 2019 in de buurt lag van de totale terugbetaalwaarde van de dienstencheques die werden ingediend voor prestaties van dat jaar, gaan we er van uit dat de activiteiten uitsluitend (of minstens hoofdzakelijk) betrekking hadden op dienstencheque-activiteiten.

In boekjaar 2019 bedroeg de terugbetaalwaarde per dienstencheque 23,02 euro voor de cheques die werden uitgegeven na 1 september 2018 en 22,69 euro voor de cheques die werden uitgegeven voor die datum (en nog geldig zijn in 2019). Voor 2018 nemen we daarom als gewogen gemiddelde inruilwaarde (op basis van het aantal maanden) €22,80, voor 2019 nemen we €23,02. Rond deze inruilwaarde passen we telkens een marge toe van - €1 en + €4. Als de gemiddelde bedrijfsopbrengst per ingediende dienstencheque van een organisatie zich situeert tussen deze marges, gaan we er van uit dat de activiteiten van de onderneming hoofdzakelijk betrekking hadden op dienstencheques in het desbetreffende jaar.

Daarnaast hebben we de selectie beperkt tot organisaties die minstens 50% van hun dienstencheques hebben ingediend voor prestaties in het Vlaams Gewest.

De criteria die we in dit rapport toepassen om een selectie te bepalen, wijken licht af van de criteria die in het rapport van 2018 werden toegepast (bedrijfsopbrengst per dienstencheque tussen €22 en €27). Hierdoor merken we een lichte verschuiving op in de ondernemingen die in de selectie werden opgenomen voor 2018 (89 ipv 90 ondernemingen). Aangezien we in de toekomst bovenstaande methode zullen blijven toepassen, worden de cijfers van 2018 waar nodig herhaald voor de nieuwe selectie ondernemingen.

Hierna wordt een korte beschrijving gegeven van de belangrijkste kenmerken van de geselecteerde ondernemingen.

4.1 GESELECTEERDE JAARREKENINGEN

Op basis van bovenstaande criteria hebben we 72 organisaties kunnen weerhouden die in 2019 actief waren en waarvan de bedrijfsopbrengsten uitsluitend (of minstens hoofdzakelijk) betrekking hadden op

dienstencheque-activiteiten in Vlaanderen. Voor deze organisaties hebben we de jaarrekeningen onderzocht van de voorbije vier boekjaren.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van het aantal onderzoeksobjecten per boekjaar en de totale omvang van deze selectie:

- per ondernemingstype:

Tabel 23

	2016	2017	2018	2019
VZW	9	11	11	7
Handelsvennootschap	67	78	74	60
PWA	4	4	3	3
Uitzend	2	2	1	2
Totaal	82	95	89	72

Bron: Departement WSE

- op vlak van tewerkstelling en ingediende dienstencheques:

Tabel 24

	2016	2017	2018	2019
Aantal erkende ondernemingen	82	95	89	72
Aantal cheques Vlaanderen	28.144.458	37.265.489	40.411.726	40.113.376
Aantal gepresteerde uren	36.630.327	42.931.675	44.897.139	45.455.706

Bron: Sodexo, NBB en Departement WSE, Bewerking Departement WSE

Uit de gegevens van Sodexo blijkt dat er in totaal 87,7 miljoen Vlaamse dienstencheques werden ingediend voor prestaties in 2019. De geselecteerde 72 organisaties vertegenwoordigen iets minder dan 50% van het totaal aantal ingediende cheques.

Ondanks dat de totale groep geselecteerde ondernemingen in 2019 aanzienlijk lager uitvalt, zijn alle types ondernemingen wel nog quasi even goed vertegenwoordigd. Enkel de groep VZW's valt iets kleiner uit dan de voorbije jaren, maar dit verschil is te klein om het resultaat voor deze groep of het totaal te vertekenen.

Hieronder geven we een meer gedetailleerd overzicht van de spreiding van deze organisaties in 2019 op vlak van grootte, tewerkstelling en organisatievorm.

Tabel 25

2019	Totaal		VZW		Handelsvennootschap		PWA		Uitzend	
Aantal erkende ondernemingen	72	100%	7	9,7%	60	83,3%	3	4,2%	2	2,8%
Aantal cheques Vlaanderen	40.113.376	100%	724.305	1,8%	35.940.800	89,6%	301.764	0,8%	3.146.507	7,8%
Aantal gepresteerde uren	45.455.706	100%	762.896	1,7%	38.668.653	85,1%	332.145	0,7%	5.692.012	12,5%
Aantal VTE	32.581	100%	572	1,8%	28.445	87,3%	249	0,8%	3.315	10,2%
Gemiddeld aantal VTE	452,5		81,7		474,1		83		1.657,5	

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

De onderzochte dienstenchequebedrijven zijn voor 83,3% handelsvennootschappen en voor 9,7% VZW's. Er vallen ook 2 uitzendkantoren binnen de selectie. Daarentegen voldoet geen enkele social profit VZW aan de criteria.

De handelsvennootschappen vertegenwoordigen bijna 90% van de totale tewerkstelling en ingediende cheques van de 72 onderzochte ondernemingen. De gemiddelde tewerkstelling in de VZW's en PWA's is merkbaar lager dan in de handelsvennootschappen. De uitzendkantoren kennen de grootste gemiddelde tewerkstelling, met 1.657,5 VTE. Bij de onderzochte handelsvennootschappen werden gemiddeld 474,1 VTE tewerkgesteld, ten opzichte van gemiddeld 81,7 VTE bij de gewone VZW's en 83 VTE bij de PWA's.

Tabel 26

	Handelsvennootschap	PWA	Uitzend	VZW
<50 VTE	14	1		3
Tussen 50 - 250 VTE	17	2		3
>250 VTE	29		2	1
Totaal	60	3	2	7

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

De handelsvennootschappen en uitzendkantoren kennen ook het grootste aantal ingediende dienstencheques. De helft van de handelsvennootschappen diende meer dan 250.000 dienstencheques in. Anderzijds zijn er ook een aanzienlijk aantal kleinere handelsvennootschappen. Een derde van de geselecteerde handelsvennootschappen diende minder dan 100.000 dienstencheques in in 2019. Alle geselecteerde VZW's en PWA's hebben maximaal een omzet van 500.000 dienstencheques.

Tabel 27

Aantal cheques alle gewesten	Aantal cheques Vlaanderen	Handelsvennootschap	PWA	Uitzend	VZW
>1M	>1M	11		1	
	500K-1M			1	
500K-1M	500K-1M	12			
	250K-500K	1			
250K-500K	250K-500K	7			1
100K-250K	100K-250K	9	2		
50K-100K	50K-100K	8			4
10K-50K	10K-50K	11	1		2
0-10K	0-10K	1			
Totaal		60	3	2	7

Bron: Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

Door het kleiner uitvallen van de totale selectie, wat waarschijnlijk valt te verklaren door het beperkt aantal jaarrekeningen dat tot nu toe werd ingediend, merken we in onderstaande tabel wel dat de kleinere ondernemingen licht ondervertegenwoordigd zijn ten opzichte van eerdere jaren. Dit kan de algemene resultaten van de selectie voor 2019 wel licht vertekenen, want uit de analyse blijkt dat de kleinere ondernemingen (vanaf <250 K) in het algemeen een slechtere rendabiliteit voor de dag leggen. Aangezien de impact op de totale selectie van deze kleinere ondernemingen relatief beperkt is door hun beperkte omzet, zal dit echter niet resulteren in totaal verschillende conclusies.

Tabel 28

Aantal cheques alle gewesten groepering	2016	2017	2018	2019
>1M	8	10	12	13
500K-1M	12	15	16	13
250K-500K	6	11	7	8
100K-250K	20	17	20	11
50K-100K	12	17	13	12
10K-50K	19	23	18	14
0-10K	5	2	3	1
Totaal	82	95	89	72

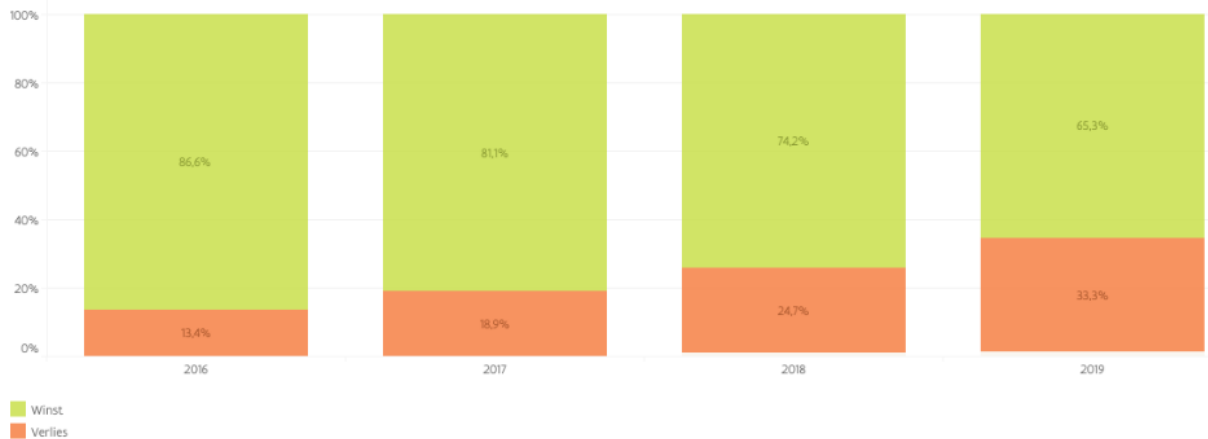
Bron: Sodexo, Bewerking Departement WSE

4.2 GLOBAAL OVERZICHT VAN DE RESULTATEN VAN DE GESELECTEERDE DIENSTENCHEQUEBEDRIJVEN

Hieronder geven we een overzicht van de evolutie van het percentage winstgevende en verlieslatende dienstenchequebedrijven in de boekjaren 2016-2019.

Figuur 6

Evolutie van aantal erkende ondernemingen per resultaat

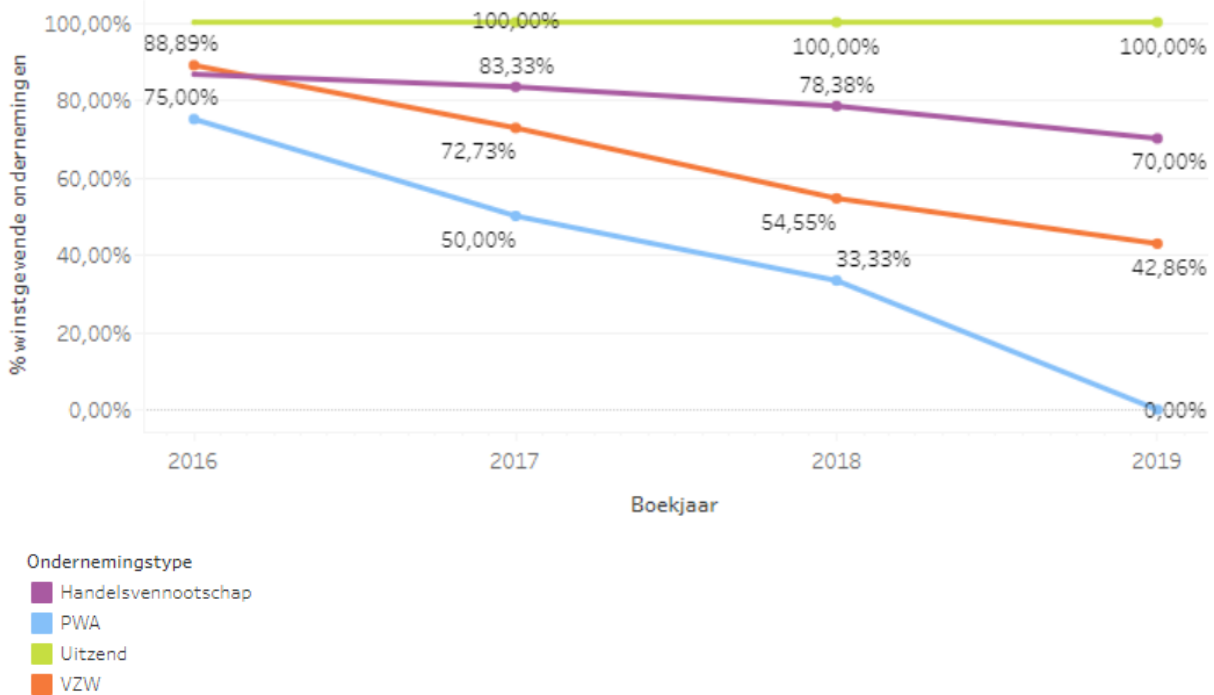

65,3% van de geselecteerde dienstencheque-ondernemingen behaalde in 2019 een positief eindresultaat. In 2018 was dit nog bijna 75% van de geselecteerde dienstenchequebedrijven. Net als bij de analyse van alle erkende dienstenchequebedrijven stellen we ook bij de geselecteerde bedrijven een jaarlijkse daling vast van het percentage organisaties dat het boekjaar kon afsluiten met een positief eindresultaat.

In onderstaande grafiek geven we een overzicht van de evolutie van het aantal winstgevende en verlieslatende dienstenchequebedrijven per type organisatie:

Figuur 7

Uit de opsplitsing volgens type organisatie blijkt dat de handelsvennootschappen in 2019 veel vaker een positief eindresultaat behaalden dan de VZW's en PWA's. Bij de VZW's vertoont meer dan de helft van de onderzochte organisaties in 2019 een negatief eindresultaat. Alle drie de geselecteerde PWA's scoorden in 2019 een negatief eindresultaat. Daar tegenover staan de 2 uitzendkantoren die allebei een positief eindresultaat kenden.

Zowel de VZW's als de PWA's kenden een sterke afname in het aantal winstgevende ondernemingen de voorbije jaren. Bij de groep handelsvennootschappen was de daling de voorbije jaren minder sterk, al merken we toch een aanzienlijke daling tussen 2018 (78,38%) en 2019 (70%).

Deze vaststellingen sluiten aan bij de vaststellingen in onze eerdere analyse van de jaarrekeningen van alle erkende dienstenchequebedrijven. Ook daar stelden we vast dat de daling van het aandeel winstgevende bedrijven zich sterker toonde bij de VZW's en (ex-)PWA's.

In onderstaande tabel hebben we voor boekjaar 2019 een verdere opsplitsing gemaakt naargelang de omvang van het behaalde eindresultaat.

Tabel 29

Spreiding eindresultaat 2019	Totaal		Handels vennootschap		PWA		Uitzend		VZW	
	Aantal jaarrekeningen 2019									
Aantal positief eindresultaat	47	66,2%	42	71,2%	0	0,0%	2	100,0%	3	42,9%
Winst 1M-10M	4	5,6%	3	5,1%			1	50,0%		
Winst 500K-1M	3	4,2%	2	3,4%			1	50,0%		
Winst 100K-500K	16	22,5%	16	27,1%						
Winst 50K-100K	9	12,7%	9	15,3%						
Winst 10K-50K	10	14,1%	8	13,6%					2	28,6%
Winst <10K	5	7,0%	4	6,8%					1	14,3%
Aantal negatief eindresultaat	24	33,8%	17	28,8%	3	100,0%	0	0,0%	4	57,1%
Verlies <10K	9	12,7%	7	11,9%					2	28,6%
Verlies 10K-50K	7	9,9%	5	8,5%					2	28,6%
Verlies 50K-100K	4	5,6%	2	3,4%	2	66,7%				
Verlies 100K-500K	3	4,2%	2	3,4%	1	33,3%				
Verlies 500K-1M	1	1,4%	1	1,7%						

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

De meerderheid van de verlieslatende handelsvennootschappen beperkten hun verlies in 2019 tot €50 K. Bij de PWA's loopt het verlies op tot meer dan €50 K in de 3 gevallen. Ook de verlieslatende VZW's kunnen hun verlies beperken. De uitzendkantoren bevinden zich aan de andere kant van het spectrum met minstens €500 K winst.

In de situering van de dienstenchequebedrijven hebben we aangetoond dat de markt van de dienstenchequebedrijven sterk geconcentreerd is bij een aantal grote bedrijven. Om na te gaan of schaalgrootte een bepalende factor is voor de rendabiliteit van de dienstencheque-activiteiten hebben we in onderstaande tabel de resultaten ook vergeleken op basis van het aantal ingediende Vlaamse dienstencheques op jaarbasis en op basis van het aantal gerapporteerde VTE.

Tabel 30

Aantal jaarrekeningen	Totaal		>1M DC		500K-1M DC		100K - 500K DC		0 - 100K DC	
Aantal positief eindresultaat	47	66,2%	10	83,33%	13	100,00%	15	75,00%	9	33,33%
Winst 1M-10M	4	5,6%	4	33,33%						
Winst 500K-1M	3	4,2%	2	16,67%	1	7,69%				
Winst 100K-500K	16	22,5%	2	16,67%	9	69,23%	4	20,00%	1	3,70%
Winst 50K-100K	9	12,7%			2	15,38%	5	25,00%	2	7,41%
Winst 10K-50K	10	14,1%	1	8,33%	1	7,69%	5	25,00%	3	11,11%
Winst <10K	5	7,0%	1	8,33%			1	5,00%	3	11,11%
Aantal negatief eindresultaat	24	33,8%	2	16,67%	0	0,00%	5	25,00%	17	66,67%
Verlies <10K	9	12,7%					1	5,00%	8	29,63%
Verlies 10K-50K	7	9,9%					1	5,00%	6	22,22%
Verlies 50K-100K	4	5,6%					3	15,00%	1	3,70%
Verlies 100K-500K	3	4,2%	1	8,33%					2	7,41%
Verlies 500K-1M	1	1,4%	1	8,33%						

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

Tabel 31

Spreiding eindresultaat 2019	Totaal		<50 VTE		Tussen 50 - 250 VTE		>250 VTE	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Aantal jaarrekeningen 2019	72	100,0%	18	100%	22	100%	32	100%
Aantal positief eindresultaat	47	66,2%	5	29,4%	14	63,6%	28	87,5%
Winst 1M-10M	4	5,6%		0,0%		0,0%	4	12,5%
Winst 500K-1M	3	4,2%		0,0%		0,0%	3	9,4%
Winst 100K-500K	16	22,5%		0,0%	3	13,6%	13	40,6%
Winst 50K-100K	9	12,7%	2	11,8%	4	18,2%	3	9,4%
Winst 10K-50K	10	14,1%	1	5,9%	6	27,3%	3	9,4%
Winst <10K	5	7,0%	2	11,8%	1	4,5%	2	6,3%
Aantal negatief eindresultaat	24	33,8%	12	70,6%	8	36,4%	4	12,5%
Verlies <10K	9	12,7%	8	47,1%		0,0%	1	3,1%
Verlies 10K-50K	7	9,9%	3	17,6%	4	18,2%		0,0%
Verlies 50K-100K	4	5,6%		0,0%	3	13,6%	1	3,1%
Verlies 100K-500K	3	4,2%	1	5,9%	1	4,5%	1	3,1%
Verlies 500K-1M	1	1,4%		0,0%		0,0%	1	3,1%

Bron: NBB, Bewerking en berekening Departement WSE

We stellen vast dat de kleinere dienstenchequebedrijven in de selectie vaker een negatief resultaat vertonen dan de middelgrote en grote bedrijven. Bij de dienstenchequebedrijven met meer dan 100.000 dienstencheques op jaarbasis behaalden slechts 15,55% een negatief eindresultaat, terwijl dit het geval was bij 66,67% van de kleinere dienstenchequebedrijven (<100K dienstencheques op jaarbasis).

4.3 ANALYSE VAN DE RENDABILITEIT VAN DE DIENSTENCHEQUEBEDRIJVEN IN BOEKJAAR 2019

4.3.1 Algemeen

In onderstaande tabel hebben we een vergelijking gemaakt tussen de opbrengsten en kosten per dienstencheque volgens de rendabiliteit van de organisaties, zijnde de verhouding tussen het gerealiseerde netto-bedrijfsresultaat en de bedrijfsopbrengsten in boekjaar 2019. Let wel dat er vanaf hier dus rekening wordt gehouden met het totaal aantal ingediende dienstencheques in alle Gewesten.

Tabel 32

	Totaal	<-4%	<-2% >-4%	<0% - >-2%	>0% - < 2%	>2% - < 4%	> 4%
Aantal cheques alle gewesten	43.387.423	214.090	412.003	5.259.143	13.973.815	11.727.952	11.800.420
Aantal ondernemingen	72	4	4	14	21	18	11
Bedrijfsopbrengsten	23,68	23,78	24,23	23,60	23,88	23,68	23,46
Bedrijfskosten	23,14	25,18	24,75	23,83	23,66	23,07	22,17
Aankopen diensten en diverse goederen	1,90	1,39	1,89	1,66	1,93	2,42	1,47
Bezoldigingen	21,02	23,31	22,67	22,02	21,36	20,48	20,61
Afschrijvingen	0,15	0,43	0,10	0,11	0,22	0,16	0,05
Waarde verminderingen	0,01	0,02	0,00	0,00	0,04	0,00	0,00

Netto-bedrijfsresultaat	0,54	-1,40	-0,52	-0,23	0,22	0,61	1,29
Resultaat boekjaar	0,38	-1,50	-0,46	-0,25	0,15	0,39	0,99

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

Het netto-bedrijfsresultaat is het resultaat van de onderneming zonder rekening te houden met financiële en uitzonderlijke opbrengsten en kosten en belastingen. Het verschil tussen het netto-bedrijfsresultaat en het eindresultaat wordt vooral bepaald door de belastingen op het resultaat.

Er kan geen lineair verband worden vastgesteld tussen het resultaat per dienstencheque en de omvang van de bedrijfsopbrengsten per dienstencheque. De meest winstgevende dienstenchequebedrijven boekten gemiddeld een bedrijfsopbrengst van 23,46 euro per dienstencheque, wat lager is dan de bedrijfsopbrengst per dienstencheque van de organisaties die boekjaar 2019 hebben afgesloten met een negatief bedrijfsresultaat.

Er kan wel een verband worden vastgesteld tussen de omvang van de bedrijfskosten per dienstencheque en het eindresultaat. Het resultaat per dienstencheque evolueert nagenoeg evenredig met de omvang van de bedrijfskosten per cheque. Bij de categorieën winstgevende dienstenchequebedrijven situeert de totale bedrijfskost zich tussen 22,17 euro en 23,66 euro per dienstencheque. Bij de verlieslatende categorieën bedraagt de gemiddelde kost tussen de 23,83 euro en 25,18 euro per cheque.

De totale bedrijfskosten bestaan voor meer dan 90% uit loonkosten (€21,02 van de €23,14). Het is dan ook vooral de omvang van de loonkost per dienstencheque die bepaalt of een onderneming rendabel of verlieslatend is. Bij de winstgevende dienstenchequebedrijven situeerde de totale loonkost zich tussen 20,48 euro en 21,36 euro per dienstencheque. Bij de verlieslatende organisaties bedroeg de gemiddelde loonkost tussen 22,02 euro en 23,31 euro per cheque. De categorie van de meest verlieslatende bedrijven vertoont naast een relatief hoge loonkost per dienstencheque ook een uitzonderlijk hoge afschrijvingskost.

Als we deze cijfers vergelijken met de cijfers uit het rapport van 2018 dan stellen we vast dat het netto-bedrijfsresultaat (€0,54/DC) en het eindresultaat per cheque (€0,38/DC) op sectorniveau exact hetzelfde bedraagt. Wel merken we een toename zowel in de bedrijfsopbrengsten (€23,33/DC in 2018) als in de kosten (€22,79/DC in 2018)

4.3.2 Volgens omvang van de organisatie

Uit onderstaande tabel blijkt dat er grote verschillen zijn tussen de rendabiliteit van de dienstencheque-activiteiten naargelang de grootte van de organisatie, gebaseerd op het aantal ingediende dienstencheques.

Tabel 33

	Bedrijfsopbrengsten	Bruto marge	Bruto Bedrijfsresultaat	Netto Bedrijfsresultaat	Eindresultaat
Totaal	1.027.390.969	944.847.644	30.573.912	23.608.269	16.671.640
	100,00%	91,97%	2,98%	2,30%	1,62%
>1M	649.458.194	592.723.737	20.932.749	17.901.507	13.398.610
	100,00%	91,26%	3,22%	2,76%	2,06%
500K-1M	234.621.919	219.562.804	7.294.152	4.356.332	2.896.806
	100,00%	93,58%	3,11%	1,86%	1,23%
100K - 500K	111.822.089	103.303.317	2.057.774	1.314.609	876.478
	100,00%	92,38%	1,84%	1,18%	0,78%
0-100K	31.488.767	29.257.786	289.237	35.821	- 500.254
	100,00%	92,91%	0,92%	0,11%	-1,59%

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

De verhouding tussen de bedrijfsresultaten en de bedrijfsopbrengsten vertoont een correlatie met de omvang van de dienstencheque-activiteiten: de bruto- en netto-bedrijfsresultaten in verhouding tot de bedrijfsopbrengsten stijgen nagenoeg evenredig met de omvang van de dienstenchequebedrijven.

De ondernemingen met meer dan 500K cheques op jaarbasis behaalden in totaal een brutobedrijfsresultaat ten belope van 3,19% van hun bedrijfsopbrengsten. Bij de middelgrote ondernemingen (100-500K cheques op jaarbasis) was dit nog 1,84% en bij de kleinere ondernemingen (<100K cheques op jaarbasis) bedroeg het brutobedrijfsresultaat nog slechts 0,92% van de bedrijfsopbrengsten.

De brutomarge ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten bij de ondernemingen met meer dan 1 miljoen ingediende dienstencheques wijkt wel af, wat kan wijzen op hogere overheadkosten voor deze grote ondernemingen (verschil tussen brutomarge en bedrijfsopbrengsten = Aankopen Diensten en Diverse goederen).

In onderstaande tabellen hebben we de bedrijfsopbrengsten en -kosten per dienstencheque in kaart gebracht per grootte van de organisaties (aantal ingediende cheques).

Tabel 34

	Totaal	>1M	500K-1M	100K - 500K	0-100K
Aantal organisaties	72	13	13	19	27
Totaal aantal DC	43.387.423	27.664.635	9.787.027	4.627.971	1.307.790
Per dienstencheque:					
Bedrijfsopbrengsten	23,68	23,48	23,97	24,16	24,08
Bedrijfskosten	23,14	22,83	23,53	23,88	24,05
Aankopen DG en D	1,90	2,05	1,54	1,84	1,71
Loonkosten	21,02	20,64	21,57	21,84	22,05
Afschrijvingen	0,15	0,10	0,26	0,15	0,19
Waardeverminderingen	0,01	0,01	0,04	0,01	0,01
Netto-bedrijfsresultaat	0,54	0,65	0,45	0,28	0,03
Resultaat boekjaar	0,38	0,48	0,30	0,19	-0,38

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

De bedrijfsopbrengst per dienstencheque blijkt niet lineair te evolueren met de grootte van de organisatie. De grootste organisaties (>500K cheques op jaarbasis) realiseerden de laagste bedrijfsopbrengst per dienstencheque (respectievelijk €23,48 en €23,97 per cheque). Dit lijkt er op te wijzen dat kleinere organisaties eerder geneigd zijn om bijkomende kosten aan hun gebruikers aan te rekenen en waarschijnlijk ook andere subsidies ontvangen.

De gemiddelde bedrijfskost per dienstencheque daalt daarentegen evenredig met de grootte van de organisatie. Bij de grootste organisaties was de totale bedrijfskost per dienstencheque respectievelijk €22,83 (>1M) en €23,53 (>500K), tussen de €0,5 en €1 per cheque lager dan bij de organisaties die minder dan 500K cheques indienden.

Uit de opsplitsing van de totale bedrijfskosten blijkt dat het verschil in totale bedrijfskost per cheque kan worden verklaard door een lagere loonkost per dienstencheque bij de grootste organisaties. De grootste dienstenchequebedrijven hadden 20,64 euro loonkosten per dienstencheque terwijl deze loonkost bij de kleinste dienstenchequebedrijven al 22,05 euro bedroeg.

Bij de andere bedrijfskosten is het onderscheid tussen de verschillende categorieën minder uitgesproken. Al zijn de kosten voor 'Aankopen Diensten en Diverse Goederen' zoals eerder aangegeven wel hoger bij de grootste ondernemingen, wat gelinkt kan worden aan hogere overheadkosten. De impact van deze kostenpost op het algemene resultaat van deze groep ondernemingen is wel eerder beperkt.

////////////////////////////////////

Door de lagere loonkost per dienstencheque realiseerden de grootste dienstenchequebedrijven (>500K) – ondanks een lagere bedrijfsopbrengst per cheque – betere resultaten dan de middelgrote en kleine dienstenchequebedrijven.

Ten opzichte van 2018 wijzigen bovenstaande conclusies niet. We stellen enkel vast dat, ongeacht de grootte van de onderneming, per groep de bedrijfsopbrengst en de bedrijfskost per dienstencheque stijgt. De bedrijfsopbrengst is overheen alle categorieën toegenomen van €23,33 in 2018 tot €23,68 in 2019 en het sterkst bij de grote ondernemingen (>500K) van €23,22 in 2018 tot €23,97 in 2019.

Aan de hand van de gegevens in de jaarrekeningen en de sociale balansen hebben we nagegaan wat de verklarende factoren zijn voor de lagere loonkost per dienstencheque bij de grootste dienstenchequebedrijven.

We hebben de loonkosten vergeleken met het aantal gewerkte uren dat wordt vermeld in de sociale balansen van de betreffende organisaties.

Tabel 35

	Aantal erkende ondernemingen	Aantal cheques alle gewesten	Bezoldigingen	Aantal gepresteerde uren	Loonkost per gewerkt uur	Loonkost per dienstencheque
Totaal	72	43.387.423	911.985.205	45.455.706	20,06	21,02
					100,00%	100,00%
>1M	13	27.664.635	570.961.497	28.766.721	19,85	20,64
					98,93%	98,19%
500K-1M	13	9.787.027	211.119.017	10.399.127	20,30	21,57
					101,19%	102,62%
100K - 500K	19	4.627.971	101.065.351	4.897.849	20,63	21,84
					102,85%	103,89%
0-100K	27	1.307.790	28.839.340	1.392.009	20,72	22,05
					103,26%	104,91%

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de lagere loonkost per dienstencheque bij de grootste dienstenchequebedrijven deels kan worden verklaard door een lagere loonkost per gewerkt uur. Bij de dienstenchequebedrijven met meer dan 500K cheques op jaarbasis lag de gemiddelde loonkost per gewerkt uur respectievelijk €0,87 (>1M) en €0,42 (>500K) euro lager dan bij de bedrijven die minder dan 100K cheques indienden.

De hogere loonkost per gewerkt uur is evenwel niet de enige verklaring gezien het verschil in loonkost per dienstencheque groter is dan het verschil in loonkost per gewerkt uur. In onderstaande tabel hebben we het totaal aantal gewerkte uren vergeleken met het aantal ingediende dienstencheques.

Tabel 36

	Aantal cheques alle gewesten	Aantal gepresteerde uren
Totaal	43.387.423	45.455.706
	95,45%	
>1M	27.664.635	28.766.721
	96,17%	
500K-1M	9.787.027	10.399.127
	94,11%	
100K - 500K	4.627.971	4.897.849
	94,49%	
0-100K	1.307.790	1.392.009
	93,95%	

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

Bij de grootste dienstenchequebedrijven werd het hoogste aandeel van de gewerkte uren (96,17%) vergoed met een dienstencheque. Bij de kleinste bedrijven was dit aandeel het laagst (93,95%). Het aantal niet-productieve uren ligt dus hoger bij kleinere ondernemingen. Dit kan eventueel het gevolg zijn van meer opleidingsuren, maar ook aan het minder efficiënt kunnen inplannen van vervangingen en geannuleerde prestaties bij de kleine ondernemingen, alsook hoger ziekteverzuim, doordat er vaker zwakkere doelgroepen worden tewerkgesteld.

Bovenstaande conclusies liggen in lijn met deze uit het rapport van 2018. Alleen is de loonkost per gewerkt uur, overheen alle categorieën toegenomen (€19,88 in 2018 t.o.v. €20,06 in 2019) en het sterkst bij de middelgrote ondernemingen (€20,32 in 2018 t.o.v. €20,63 in 2019).

4.3.3 Volgens type organisatie

Tabel 37

	Aantal EO	Bedrijfs opbrengsten	Bruto marge	Bruto Bedrijfsresultaat	Netto Bedrijfsresultaat	Eindresultaat boekjaar
Totaal	72	1.027.390.969	944.847.644	30.573.912	23.608.269	16.671.640
		100,00%	91,97%	2,98%	2,30%	1,62%
Handels vennootschap	60	871.746.161	805.812.148	26.940.157	20.166.263	14.909.778
		100,00%	92,44%	3,09%	2,31%	1,71%
PWA	3	7.336.952	6.821.937	- 70.844	- 114.667	- 570.664
		100,00%	92,98%	-0,97%	-1,56%	-7,78%
Uitzend	2	131.221.780	115.943.344	3.516.141	3.496.215	2.306.061
		100,00%	88,36%	2,68%	2,66%	1,76%
VZW	7	17.086.076	16.270.215	188.458	60.458	26.465
		100,00%	95,22%	1,10%	0,35%	0,15%

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er grote verschillen zijn tussen de rendabiliteit van de dienstencheque-activiteiten naargelang het type organisatie. De 72 onderzochte bedrijven realiseerden in totaal een resultaat van 16.671.640 euro. Deze winst kan voor 90% worden toegeschreven aan de 60 onderzochte handelsvennootschappen. De PWA's behaalden globaal een negatief eindresultaat. De vzw's realiseerden samen slechts een winst van 26.465 euro. De 2 uitzendkantoren stonden in voor 13,83% van de winst van de selectie.

Uit vergelijking van het bedrijfsresultaat blijkt dat de handelsvennootschappen globaal een operationele winstmarge (netto-bedrijfsresultaat in % van de bedrijfsopbrengsten) behaalden van 2,31% van de bedrijfsopbrengsten. Een lichte afname ten opzichte van 2018 (2,62%). Bij de VZW's was de operationele winstmarge nog net positief, bij de PWA's negatief.

De vaststellingen uit de analyse van de 72 geselecteerde bedrijven met uitsluitend dienstencheque-activiteiten sluiten aan bij de resultaten van ons globale onderzoek van alle erkende dienstenchequebedrijven. Ook in het globale onderzoek stelden we vast dat de handelsvennootschappen en uitzendkantoren in boekjaar 2019 globaal voldoende winstmarge vertoonden om hun loonkosten te kunnen dragen maar dat de marges bij de VZW's en PWA's erg verzwakt waren.

In onderstaande tabellen hebben we de bedrijfsopbrengsten en -kosten per dienstencheque in kaart gebracht per type dienstenchequebedrijf.

Tabel 38

	Total	Handelsvennootschap	PWA	Uitzend	VZW
Aantal cheques alle gewesten	43.387.423	36.784.886	301.044	5.576.872	724.621
Aantal ondernemingen	72	60	3	2	7
Per dienstencheque:					
Bedrijfsopbrengsten	23,68	23,70	24,37	23,53	23,58
Bedrijfskosten	23,14	23,15	24,75	22,90	23,50
Aankopen DG en D	1,90	1,79	1,71	2,74	1,13
Loonkosten	21,02	21,12	22,77	20,12	22,17
Afschrijvingen	0,15	0,17	0,15	0,00	0,18
Waardeverminderingen	0,01	0,02		0,00	
Netto bedrijfsresultaat	0,54	0,55	- 0,38	0,63	0,08
Resultaat boekjaar	0,38	0,41	- 1,90	0,41	0,04

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

De dienstenchequebedrijven realiseerden in 2019 gemiddeld 23,68 euro bedrijfsopbrengsten per dienstencheque en €23,14 bedrijfskosten. Dit is een toename ten opzichte van de resultaten in het rapport van 2018: €23,33 bedrijfsopbrengsten en €22,79 bedrijfskosten.

De gemiddelde bedrijfsopbrengst per cheque ligt het hoogst bij de PWA's (€24,37) en het laagst bij de uitzendkantoren (€23,53). Bij de handelsvennootschappen lag de gemiddelde bedrijfsopbrengst per dienstencheque er tussen in (€23,70).

De totale bedrijfskosten bedroegen gemiddeld 23,14 euro per dienstencheque, zijnde 97,7% van de gemiddelde opbrengst per cheque. Deze verhouding blijft stabiel ten opzichte van het rapport van 2018. De bedrijfskosten bestonden gemiddeld voor 90,84% uit loonkosten en voor 8,2% uit kosten van aankopen, diensten en diverse goederen.

De totale bedrijfskost per dienstencheque is hoger bij de VZW's en PWA's dan bij de handelsvennootschappen en uitzendkantoren. Bij VZW's bedroeg de totale bedrijfskost 99,66% van de gerealiseerde bedrijfsopbrengst, waardoor deze dienstenchequebedrijven gemiddeld bijna geen winstmarge hebben gerealiseerd in 2019. Bij de PWA's stellen we zelfs algemeen een negatieve marge vast. De bedrijfskosten liggen er gemiddeld hoger dan de bedrijfsopbrengsten. Bij de handelsvennootschappen en uitzendkantoren bedroeg de totale bedrijfskost telkens ongeveer 97,5% van de bedrijfsopbrengst per cheque, zodat deze bedrijven gemiddeld een netto-bedrijfsresultaat konden realiseren van 2,5% van de

bedrijfsopbrengsten per cheque, respectievelijk €0,55 per cheque voor handelsvennootschappen en €0,63 per cheque voor uitzendkantoren.

De hogere bedrijfskost bij de VZW's ten opzichte van de handelsvennootschappen wordt verklaard door een hogere loonkost per dienstencheque. De loonkost per dienstencheque was het hoogst in de PWA's (22,77 euro). De gewone VZW's vertonen een iets lagere loonkost per cheque (22,17 euro). Bij de handelsvennootschappen (21,12 euro) en uitzendkantoren (20,12 euro) was de loonkost per cheque merklijk lager. Voor alle categorieën stellen we wel een toename vast ten opzichte van het rapport van 2018.

De andere werkingskosten (aankoopkosten, diensten en diverse goederen) waren het hoogst bij de handelsvennootschappen en uitzendkantoren en het laagst bij de VZW's. Dit verschil was echter onvoldoende groot om de hogere loonkost te kunnen compenseren zodat de totale bedrijfskosten van de VZW's merklijk hoger bleven dan de totale bedrijfskosten van de handelsvennootschappen en uitzendkantoren.

Uit bovenstaande analyse blijkt dat de lagere rendabiliteit van de VZW's ten opzichte van handelsvennootschappen vooral wordt verklaard door een hogere loonkost per dienstencheque. Aan de hand van de gegevens in de jaarrekeningen en de sociale balansen hebben we nagegaan wat de verklarende factoren zijn voor deze hogere loonkost per cheque. We hebben de loonkosten vergeleken met het aantal gewerkte uren dat wordt vermeld in de sociale balansen van de betreffende organisaties.

Tabel 39

	Aantal cheques alle gewesten	Aantal gepresteerde uren	Bezoldigingen	Loonkost per gewerkt uur	Loonkost per dienstencheque
Totaal	43.387.423	45.455.706	911.985.205	20,06	21,02
				100,00%	100,00%
Handels vennootschap	36.784.886	38.668.653	776.831.231	20,09	21,12
				100,13%	100,47%
PWA	301.044	332.145	6.855.663	20,64	22,77
				102,88%	108,34%
Uitzend	5.576.872	5.692.012	112.231.431	19,72	20,12
				98,28%	95,74%
VZW	724.621	762.896	16.066.880	21,06	22,17
				104,97%	105,49%

Bron: NBB, Sodexo en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de hogere loonkost per dienstencheque bij de VZW's en PWA's deels kan worden verklaard door een hogere loonkost per gewerkt uur. Bij de PWA's lag de loonkost per gewerkt uur 0,55 euro hoger dan bij de handelsvennootschappen. Bij de gewone VZW's was de loonkost per gewerkt uur 0,97 euro hoger dan bij de handelsvennootschappen. De hogere loonkost per gewerkt uur is evenwel niet de enige verklaring gezien het verschil in loonkost per dienstencheque groter is dan het verschil in loonkost per gewerkt uur. Vooral bij de PWA's ligt de loonkost per dienstencheque aanzienlijk hoger dan de loonkost per gewerkt uur. Dit kan wijzen op meer onproductieve uren, bv. opleidingen, maar ook door het minder efficiënt inplannen van vervangingen en annulaties, alsook hoger ziekteverzuim, doordat er vaker zwakkere doelgroepen worden tewerkgesteld.

In onderstaande tabel hebben we het totaal aantal gewerkte uren vergeleken met het aantal ingediende dienstencheques.

Tabel 40

	Aantal cheques alle gewesten	Aantal gepresteerde uren
Totaal	43.387.423	45.455.706
	95,45%	100,00%
Handelsvennootschap	36.784.886	38.668.653
	95,13%	100,00%
PWA	301.044	332.145
	90,64%	100,00%
Uitzend	5.576.872	5.692.012
	97,98%	100,00%
VZW	724.621	762.896
	94,98%	100,00%

Bron: NBB, Sodexo en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Hieruit blijkt dat bij de handelsvennootschappen en vooral bij de uitzendkantoren een hoger aandeel van het totaal aantal gewerkte uren werd vergoed met een dienstencheque dan bij de VZW's en vooral de PWA's. Dit kan bijvoorbeeld worden verklaard door een relatief hogere personeelsinzet voor omkadering of opleidingstijd bij de PWA's en minder efficiënte vervangingen bij het wegvallen van prestaties.

4.4 EVOLUTIE VAN DE RENDABILITEIT 2016 – 2019

In onderstaande tabel worden voor de periode 2016 – 2019 de belangrijkste rendabiliteitscijfers weergegeven voor de ondernemingen die geselecteerd werden op basis van de criteria in de inleiding van dit hoofdstuk besproken.

Tabel 41

	2016		2017		2018		2019	
Aantal cheques alle gewesten	32.413.840		41.222.374		42.894.131		43.387.423	
Aantal EO	82		95		89		72	
Bedrijfs opbrengsten	798.246.652	100%	948.952.051	100%	1.000.443.624	100%	1.027.390.969	100%
Bedrijfskosten	767.090.457	96,10%	917.856.091	96,72%	977.464.862	97,70%	1.003.782.700	97,70%
Aankopen DG en D	63.088.334	7,90%	71.890.293	7,58%	74.785.539	7,48%	82.549.801	8,03%
Loonkosten	698.378.770	87,49%	838.516.576	88,36%	892.494.076	89,21%	911.985.205	88,77%
Afschrijvingen	4.034.442	0,51%	4.630.008	0,49%	6.372.852	0,64%	6.319.304	0,62%
Waarde verminderingen	267.121	0,03%	226.262	0,02%	754.430	0,08%	646.339	0,06%
Netto-bedrijfsresultaat	31.156.193	3,90%	31.095.965	3,28%	22.978.757	2,30%	23.608.269	2,30%
Resultaat boekjaar	22.916.762	2,87%	22.555.156	2,38%	16.044.711	1,60%	16.671.640	1,62%

Bron: NBB, Sodexo en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

De groep geselecteerde ondernemingen omvat in 2019 slechts 72 ondernemingen. Toch hebben deze 72 ondernemingen in 2019 meer cheques ingediend dan de grotere groepen geselecteerde ondernemingen de

jaren voordien. Naast een algemene groei van het dienstenchequestelsel, wijst dit ook op een groeiende consolidatie in de markt.

De onderzochte dienstenchequebedrijven realiseerden de voorbije jaren een omzetgroei (+28,71% ten opzichte van 2016), maar de bedrijfskosten stegen relatief sneller dan de bedrijfsopbrengsten (+30,87% ten opzichte van 2016). Het netto-bedrijfsresultaat (resultaat voor uitzonderlijke kosten, financiële kosten en belastingen) daalde van 3,9% van de opbrengsten in 2016 naar 2,3% in 2019.

In bijlage 1 en 2 wordt de evolutie van de opbrengsten en kosten per dienstencheque in de periode 2017 – 2019 weergegeven, respectievelijk opgesplitst naar type onderneming en grootte (op basis van het aantal ingediende dienstencheques). We beschikken niet over het correcte aantal ingediende dienstencheques per onderneming voor de periode 2016 omwille van de regionalisering en het gelijktijdig bestaan van federale en gewestelijke cheques.

Het netto-bedrijfsresultaat per dienstencheque vertoont globaal een daling van €0,75 in 2017 tot €0,54 in 2019 (stagnatie ten opzichte van 2018).

Voor alle types ondernemingen stellen we ook een daling vast, maar deze is het meest opvallend bij de PWA's, die globaal negatief scoren in 2019, en de VZW's die nog net een licht positief netto-bedrijfsresultaat per dienstencheque boeken. Voor alle categorieën stijgen zowel de bedrijfsopbrengsten per cheques als de bedrijfskosten. De bedrijfskosten per cheque stegen in alle gevallen echter sterker dan de opbrengsten waardoor de rendabiliteit daalde. Bij de PWA's stellen we wel vast dat het negatieve bedrijfsresultaat per dienstencheque het voorbije jaar niet verslechterd is ten opzichte van 2018.

Als we kijken naar de omvang van de dienstenchequebedrijven op basis van het aantal ingediende dienstencheques. Dan merken we dat vooral de rendabiliteit van de kleine ondernemingen (<100K) enorm verslechterd is met zelfs een quasi nihil netto-bedrijfsresultaat in 2019. De afnemende rendabiliteit stelt zich iets minder sterk bij de grotere ondernemingen (>500K en >1M). Voor alle categorieën stijgen zowel de bedrijfsopbrengsten per cheques als de bedrijfskosten. De bedrijfskosten per cheque stegen in alle gevallen echter sterker dan de opbrengsten waardoor de rendabiliteit daalde.

4.5 CONCLUSIE

Om inzage te krijgen in de rendabiliteit van de afzonderlijke dienstencheque-activiteiten hebben we een analyse gemaakt van de jaarrekeningen van de dienstenchequebedrijven waarvan de bedrijfsopbrengsten aansluiten bij het aantal ingediende dienstencheques en die hoofdzakelijk in Vlaanderen actief zijn.

Bijna 65,3% van de geselecteerde dienstenchequebedrijven behaalden in 2019 een positief eindresultaat. In 2018 was dit nog bijna 75%. We stellen sinds 2016 een jaarlijkse daling vast van het aandeel dienstenchequebedrijven dat het boekjaar kon afsluiten met een positief eindresultaat. De daling van het aandeel winstgevende dienstenchequebedrijven situeert zich vooral bij de PWA's, die allemaal negatief scoren, en VZW's en in mindere mate bij de handelsvennootschappen. Bij de handelsvennootschappen bleef het percentage winstgevende bedrijven de voorbije jaren relatief stabiel, maar wel met een iets sterkere daling van 78,38% naar 70% in 2019.

We stellen vast dat de kleinere dienstenchequebedrijven in de selectie vaker een negatief resultaat vertonen dan de middelgrote en grote bedrijven. Bij de dienstenchequebedrijven met meer dan 100.000 dienstencheques op jaarbasis behaalden slechts 9,72% een negatief eindresultaat, terwijl dit het geval was bij 66,67% van de kleinere dienstenchequebedrijven (<100K dienstencheques op jaarbasis).

De ondernemingen met enkel dienstencheque-activiteiten realiseerden in 2019 een netto-bedrijfsresultaat van gemiddeld 0,54 euro per dienstencheque, wat overeenkomt met een operationele marge van 2,28%

////////////////////////////////////

ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten. De ondernemingen met enkel dienstencheque-activiteiten realiseerden in 2019 gemiddeld 23,68 euro bedrijfsopbrengsten per dienstencheque en 23,14 euro bedrijfskosten per dienstencheque. Beide zijn gestegen ten opzichte van 2018.

Er kan geen lineair verband worden vastgesteld tussen het resultaat per dienstencheque en de omvang van de bedrijfsopbrengsten per dienstencheque. De meest winstgevende dienstenchequebedrijven boekten gemiddeld een bedrijfsopbrengst van 23,46 euro per dienstencheque, wat lager is dan de bedrijfsopbrengst per dienstencheque van de organisaties die boekjaar 2019 hebben afgesloten met een negatief bedrijfsresultaat.

Er kan wel een verband worden vastgesteld tussen de omvang van de bedrijfskosten per dienstencheque en het eindresultaat. Het resultaat per dienstencheque evolueert nagenoeg evenredig met de omvang van de bedrijfskosten per cheque. De totale bedrijfskosten bestaan voor meer dan 90% uit loonkosten (€21,02 van de €23,14). Het is dan ook vooral de omvang van de loonkost per dienstencheque die bepaalt of een onderneming rendabel of verlieslatend is.

Als we kijken naar de verschillende ondernemingstypes, stellen we vast dat **de handelsvennootschappen en uitzendkantoren een betere rendabiliteit vertonen dan de VZW's. De PWA's scoren globaal een negatief eindresultaat.** De handelsvennootschappen realiseerden in 2018 gemiddeld een netto-bedrijfsresultaat van 0,55 euro per dienstencheque. Bij de VZW's en PWA's was dit respectievelijk slechts 0,08 euro en zelfs -0,38 euro per dienstencheque.

De totale bedrijfskost per dienstencheque is hoger bij de VZW's en PWA's dan bij de handelsvennootschappen en uitzendkantoren. Bij de handelsvennootschappen en uitzendkantoren bedroeg de totale bedrijfskost telkens ongeveer 97,5% van de bedrijfsopbrengst per cheque, zodat deze bedrijven gemiddeld een netto-bedrijfsresultaat konden realiseren van 2,5% van de bedrijfsopbrengsten per cheque. Bij de VZW's bedroeg de totale bedrijfskost 99,66% van de gerealiseerde bedrijfsopbrengst, en bij de PWA's stellen we zelfs algemeen een negatieve marge vast.

De rendabiliteit wordt bepaald door de omvang van de bedrijfskosten per dienstencheque. De handelsvennootschappen hadden gemiddeld minder bedrijfskosten per dienstencheque dan de VZW's en PWA's. De totale bedrijfskosten bestaan voor meer dan 90% uit loonkosten, waardoor de rendabiliteit vooral wordt bepaald door de omvang van de loonkost per dienstencheque.

De verschillen in rendabiliteit tussen VZW's en PWA's enerzijds en handelsvennootschappen en uitzendkantoren anderzijds worden vooral verklaard door verschillen in de loonkost per dienstencheque. De loonkost per dienstencheque was het hoogst bij de PWA's (22,77 euro) en VZW's (22,17 euro). Bij de handelsvennootschappen en uitzendkantoren was dit slechts respectievelijk 21,12 euro en 20,12 euro.

Als we kijken naar de omvang van de ondernemingen, stellen we vast dat **de grote dienstenchequebedrijven een betere rendabiliteit vertonen dan de kleine en middelgrote organisaties.**

De gemiddelde rendabiliteit stijgt nagenoeg evenredig met de omvang van de dienstencheque-activiteiten. De dienstenchequebedrijven met meer dan 500K cheques op jaarbasis realiseerden gemiddeld een netto-bedrijfsresultaat tussen de 0,45 euro en 0,65 euro per dienstencheque, bij de middelgrote en kleine dienstenchequebedrijven was dit respectievelijk slechts 0,28 euro en 0,03 euro per dienstencheque.

De bedrijfsopbrengst per cheque blijkt ook omgekeerd evenredig te evolueren met de grootte van de organisatie, waarbij de grootste dienstenchequebedrijven gemiddeld een lagere bedrijfsopbrengst per cheque realiseerden dan de kleinere organisaties. Dit lijkt er op te wijzen dat vooral kleinere organisaties

of bedrijven met een krappere rendabiliteit geneigd zijn om bijkomende kosten aan te rekenen aan de gebruikers.

De rendabiliteit wordt bepaald door de omvang van de bedrijfskosten per dienstencheque.

De gemiddelde bedrijfskost per dienstencheque daalt met de grootte van de organisatie. Bij de grootste organisaties was de totale bedrijfskost per dienstencheque respectievelijk €22,83 (>1M) en €23,53 (>500K), tussen de €0,5 en €1 per cheque lager dan bij de organisaties die minder dan 500K cheques indienden.

De verschillen in rendabiliteit tussen de grote en kleinere organisaties worden vooral verklaard door verschillen in de loonkost per dienstencheque. Uit de opsplitsing van de totale bedrijfskosten blijkt dat het verschil in totale bedrijfskost per cheque kan worden verklaard door een lagere loonkost per dienstencheque bij de grootste organisaties. De grootste dienstenchequebedrijven hadden 20,64 euro loonkosten per dienstencheque terwijl deze loonkost bij de kleinste dienstenchequebedrijven al 22,05 euro bedroeg.

Uit vergelijking van de loonkosten met de gewerkte uren blijkt dat de hogere loonkost per dienstencheque wordt verklaard door een hogere loonkost per gewerkt uur en een hoger aantal gewerkte uren waarvoor geen dienstencheque werd ingediend.

Ten opzichte van 2018 wijzigen bovenstaande conclusies niet.

We stellen enkel vast dat, ongeacht de grootte en het type onderneming, de bedrijfsopbrengst en de bedrijfskost per dienstencheque stijgt per groep. De bedrijfsopbrengst is overheen alle categorieën toegenomen van €23,33 in 2018 tot €23,68 in 2019 en het sterkst bij de grote ondernemingen (>500K) van €23,22 in 2018 tot €23,97 in 2019.

De onderzochte dienstenchequebedrijven realiseerden de voorbije jaren een omzetgroei (+28,71% ten opzichte van 2016), maar de bedrijfskosten stegen relatief sneller dan de bedrijfsopbrengsten (+30,87% ten opzichte van 2016). Het netto-bedrijfsresultaat (resultaat voor uitzonderlijke kosten, financiële kosten en belastingen) daalde van 3,9% van de opbrengsten in 2016 naar 2,3% in 2019.

Het netto-bedrijfsresultaat per dienstencheque vertoont globaal een daling van €0,75 in 2017 tot €0,54 in 2019 (stagnatie ten opzichte van 2018).

Voor alle types ondernemingen onderling stellen we ook een daling vast, maar deze is het meest opvallend bij de PWA's, die globaal negatief scoren in 2019, en de VZW's die nog net een licht positief netto-bedrijfsresultaat per dienstencheque boeken. De bedrijfskosten per cheque stegen in alle gevallen echter sterker dan de opbrengsten waardoor de rendabiliteit dus daalde.

Als we kijken naar de omvang van de dienstenchequebedrijven op basis van het aantal ingediende dienstencheques. Dan merken we dat vooral de rendabiliteit van de kleine ondernemingen (<100K) enorm verslechterd is met zelfs een quasi nihil netto-bedrijfsresultaat in 2019. De afnemende rendabiliteit stelt zich iets minder sterk bij de grotere ondernemingen (>500K en >1M).

5 ANALYSE VAN DE FINANCIËLE GEZONDHEID VAN ORGANISATIES MET UITSLUITEND DIENSTENCHEQUE-ACTIVITEITEN

In onderstaande tabellen geven we een overzicht van de liquiditeit en solvabiliteit van de 72 organisaties waarvan de bedrijfsopbrengsten uitsluitend (of minstens hoofdzakelijk) betrekking hadden op dienstencheque-activiteiten in Vlaanderen en waarvan hun dienstencheque-activiteit uit minstens 50% Vlaamse dienstencheques bestond.

5.1 VOLGENS OMVANG VAN DE ORGANISATIE

Bij de opsplitsing volgens omvang van de dienstencheque-activiteiten valt op dat de kleinere organisaties globaal de sterkste financiële structuur vertonen, zowel qua liquiditeit als solvabiliteit. De middelgrote ondernemingen (500K – 1M) scoren het slechtst, zowel op vlak van solvabiliteit als liquiditeit. Deze groep scoort gemiddeld zelfs net niet boven de 40%-grens die als gezond wordt beschouwd qua solvabiliteit. Alle categorieën vertonen globaal een voldoende liquiditeit, al is het opnieuw bij de categorie middelgrote ondernemingen (500K – 1M) nipt, met een liquiditeitsratio van slechts 1,02.

Tabel 42

Aantal cheques	Aantal EO	Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	Geld beleggingen	Liquide middelen	Vlottende activa	Schulden op ten hoogste 1 jaar	Liquiditeits graad
Totaal	72	96.972.881	6.589.005	135.784.140	285.931.450	158.915.749	1,51
		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
>1M	13	62.950.809	813.987	100.092.645	198.908.651	103.738.168	1,58
		64,92%	12,35%	73,71%	69,57%	65,28%	
500K-1M	13	20.710.884	198.887	16.168.708	45.472.354	36.398.359	1,02
		21,36%	3,02%	11,91%	15,90%	22,90%	
100K - 500K	19	9.527.538	4.824.475	13.362.101	28.650.320	15.105.533	1,83
		9,82%	73,22%	9,84%	10,02%	9,51%	
0-100K	27	3.783.650	751.656	6.160.686	12.900.125	3.673.689	2,91
		3,90%	11,41%	4,54%	4,51%	2,31%	

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

Tabel 43

Aantal cheques	Aantal EO	Eigen vermogen	Totaal passief	Solvabiliteitsgraad
Totaal	72	157.248.130	339.909.197	46,26%
		100,00%	100,00%	
>1M	13	110.206.626	232.173.122	47,47%
		70,08%	68,30%	
500K-1M	13	20.320.562	58.730.102	34,60%
		12,92%	17,28%	
100K - 500K	19	16.685.986	33.952.746	49,14%
		10,61%	9,99%	
0 - 100K	27	10.034.956	15.053.227	66,66%
		6,38%	4,43%	

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

In onderstaande tabellen geven we de evolutie weer van de liquiditeit- en solvabiliteitsgraad volgens grootte van de organisatie in de voorbije vier jaar.

Tabel 44

Liquiditeitsgraad	2016	2017	2018	2019
>1M	1,89	2,03	1,30	1,58
500K-1M	1,10	1,21	1,04	1,02
100K - 500K	1,52	1,48	1,87	1,83
0 - 100K	2,61	2,75	3,11	2,91

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

Tabel 45

Solvabiliteitsgraad	2016	2017	2018	2019
>1M	51,34%	54,91%	39,35%	47,47%
500K-1M	32,57%	34,07%	29,26%	34,60%
100K - 500K	40,22%	39,57%	50,90%	49,14%
0 - 100K	52,33%	58,33%	63,84%	66,66%

Bron: NBB en Sodexo, Bewerking en berekening Departement WSE

De liquiditeitsratio was elk jaar voldoende in alle categorieën. De solvabiliteitsgraad is voor de groep ondernemingen met 500K – 1M cheques reeds sinds 2016 onder de gezonde grens van 40%, maar blijft wel altijd voldoende (>20%). Bij de kleinste dienstenchequebedrijven (<100K en <500K)) stellen we zowel op vlak van liquiditeit als solvabiliteit een stijging vast ten opzichte van 2016, maar wel telkens een daling ten opzichte van 2018. De grote ondernemingen (>500K en >1M) kennen een daling van de liquiditeitsgraad ten opzichte van 2016, maar wel een lichte toename van de solvabiliteitsgraad ten opzichte van 2018.

5.2 VOLGENS TYPE ORGANISATIE

Alle deelsegmenten vertonen globaal een gezond financieel evenwicht, qua liquiditeit en solvabiliteit. Als we kijken naar de liquiditeitsgraad, valt op dat, net als bij de analyse van alle erkende bedrijven, ook bij de geselecteerde ondernemingen de VZW's en gemeentelijke VZW's globaal een sterkere liquiditeitsgraad vertonen dan de handelsvennootschappen. De 2 geselecteerde uitzendkantoren vertonen ook een uitzonderlijk sterke liquiditeitspositie.

Tabel 46

Type	Aantal EO	Vorderingen op ten hoogste 1 jaar	Geld beleggingen	Liquide middelen	Schulden op ten hoogste 1 jaar	Liquiditeitsgraad
Totaal	72	96.972.881	6.589.005	135.784.140	158.915.749	1,51
		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	
Handelsvennootschap	60	83.873.711	5.836.734	82.803.148	137.771.044	1,25
		86,49%	88,58%	60,98%	86,69%	
PWA	3	513.205	485.668	1.052.648	1.037.460	1,98
		0,53%	7,37%	0,78%	0,65%	
Uitzend	2	10.663.870	-	46.487.729	18.143.488	3,15
		11,00%	0,00%	34,24%	11,42%	
VZW	7	1.922.095	266.603	5.440.615	1.963.757	3,89
		1,98%	4,05%	4,01%	1,24%	

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Tabel 47

Liquiditeit	Totaal		Handels vennootschap		PWA		Uitzend		VZW	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent
Totaal	72	100,00%	60	100,00%	3	100,00%	2	100,00%	7	100,00%
>2	24	33,33%	14	23,33%	2	66,67%	1	50,00%	7	100,00%
1,5-2	9	12,50%	9	15,00%		0,00%		0,00%		0,00%
1-1,5	18	25,00%	17	28,33%		0,00%	1	50,00%		0,00%
0,5-1	19	26,39%	18	30,00%	1	33,33%		0,00%		0,00%
0-0,5	2	2,78%	2	3,33%		0,00%		0,00%		0,00%

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

70,83% van de dienstenchequebedrijven vertoonden per eind 2019 een voldoende liquiditeitsratio, wat aangeeft dat deze ondernemingen hun betalingsverplichtingen op korte termijn kunnen voldoen. Bij 26,39% van de dienstenchequebedrijven was de liquiditeitspositie evenwel verzwakt (ratio tussen 0,5 en 1) en bij 2 ondernemingen (2,78%) was er sprake van een liquiditeitstekort (ratio < 0,5).

Het zijn vooral handelsvennootschappen die kampen met een verzwakte liquiditeitspositie. 33,33% haalt een onvoldoende liquiditeitsgraad (< 1). De geselecteerde VZW's, PWA's en uitzendkantoren behalen daarentegen op 1 na allemaal een liquiditeitsratio > 2.

Tabel 48

Type	Aantal	Eigen vermogen	Totaal passief	Solvabiliteitsgraad
Totaal	72	157.248.130	339.909.197	46,26%
		100,00%	100,00%	
Handelsvennootschap	60	108.278.291	268.109.373	40,39%
		68,86%	78,88%	
PWA	3	1.609.351	3.423.281	47,01%
		1,02%	1,01%	
Uitzend	2	39.694.235	57.936.939	68,51%
		25,24%	17,04%	
VZW	7	7.666.253	10.439.604	73,43%
		4,88%	3,07%	

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Ook bij de solvabiliteitsgraad kunnen we concluderen dat de geselecteerde VZW's en PWA's opnieuw beter scoren dan de handelsvennootschappen. Ook de geselecteerde uitzendkantoren kennen een uitzonderlijke hoge solvabiliteit.

Tabel 49

Solvabiliteit	Totaal		Handels vennootschap		PWA		Uitzend		VZW	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent
Totaal	72	100,00%	60	100,00%	3	100,00%	2	100,00%	7	100,00%
>40%	35	48,61%	25	41,67%	2	66,67%	1	50,00%	7	100,00%
25%-40%	15	20,83%	14	23,33%		0,00%	1	50,00%		0,00%
10%-25%	8	11,11%	8	13,33%		0,00%		0,00%		0,00%
0%-10%	11	15,28%	11	18,33%		0,00%		0,00%		0,00%
<0%	3	4,17%	2	3,33%	1	33,33%		0,00%		0,00%

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Alle VZW's en 2 van de 3 PWA's hebben een solvabiliteitsgraad van meer dan 40%. Bij de handelsvennootschappen is dit slechts 41,37%. 19,45% van de dienstenchequebedrijven vertonen een erg zwakke (<10%) solvabiliteitsgraad. Dit zijn, op 1 PWA na, allemaal handelsvennootschappen.

De dienstenchequebedrijven uit de non-profit sector zijn ondanks hun lagere winstgevendheid relatief sterker gekapitaliseerd dan de handelsvennootschappen waardoor deze organisaties in hun totaliteit over een ruimere financiële buffer beschikken om eventuele toekomstige verliezen te kunnen opvangen. Dit kan mogelijks worden verklaard doordat de VZW's in tegenstelling tot de handelsvennootschappen geen winst mogen uitkeren en hun winsten meestal integraal gereserveerd werden.

In onderstaande tabellen geven we de evolutie van de liquiditeit- en solvabiliteitsgraad per type organisatie weer in de voorbije drie jaar.

Tabel 50

Type	2016	2017	2018	2019
Totaal	1,67	1,73	1,34	1,51
Handelsvennootschap	1,25	1,35	1,33	1,25
PWA	6,37	2,20	2,50	1,98
Uitzend	4,76	5,26	1,02	3,15
VZW	4,06	4,45	5,29	3,89

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Tabel 51

Type	2016	2017	2018	2019
Totaal	46,62%	48,78%	40,05%	46,26%
Handelsvennootschap	35,89%	39,60%	41,19%	40,39%
PWA	56,00%	55,42%	56,68%	47,01%
Uitzend	78,83%	80,82%	4,17%	68,51%
VZW	69,44%	71,39%	74,37%	73,43%

Bron: NBB en WSE, Bewerking en berekening Departement WSE

Algemeen merken we een dalende tendens op in de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de geselecteerde dienstencheque-ondernemingen sinds 2016, maar met grote fluctuaties tussen de verschillende jaren. Binnen de verschillende categorieën stellen we zelfs een toename vast van de liquiditeits- en solvabiliteitsgraad bij de handelsvennootschappen.

5.3 CONCLUSIE

De bedrijven met enkel dienstencheque-activiteiten vertonen globaal een gezonde financiële structuur, met enkele neerwaartse uitschieters.

Uit de opsplitsing volgens grootte blijkt dat de kleinere organisaties gemiddeld een sterkere financiële structuur vertonen dan de grote dienstenchequebedrijven, maar ook de grote organisaties vertonen gemiddeld nog een voldoende financieel evenwicht op vlak van liquiditeit en solvabiliteit. De middelgrote organisaties scoren het slechtst.

We stellen ook vast dat de VZW's en PWA's een sterkere liquiditeits- en solvabiliteitsgraad vertonen dan de handelsvennootschappen.

6 DALENDE MARGES: EEN BLIK OP DE TOEKOMST

Er zijn meerdere redenen die een daling van de rendabiliteit van een onderneming kunnen veroorzaken. In reguliere ondernemingen kijkt men dan vaak naar een resem aan factoren als productiviteit, aankoop- en verkoopprijs, vaste kosten, loonkosten,... Bij dienstencheque-ondernemingen zijn de mogelijkheden van de ondernemingen beperkter om de rendabiliteit te versterken via een verhoging van de omzet of verlaging van de kosten. De omzet wordt immers in belangrijke mate bepaald door de inkomsten en dus de terugbetaalwaarde van de dienstencheques. Binnen de kostenstructuur merken we uit bovenstaande analyse dat de loonkosten doorslaggevend zijn. In dit deel kijken we meer in detail naar de evolutie van de bepalende elementen binnen de bedrijfskosten, nl. de loonkost, en de bedrijfsinkomsten, nl. de terugbetaalwaarde van de dienstencheque.

6.1 LOONKOSTEN

De loonkosten vallen uit elkaar in verschillende deelfactoren.

Zo zijn er in eerste instantie **de brutolonen** van de huishoudhulpen, waarbij vzw's in social profit en in publieke sector (soms) werken met hogere loonbarema's dan de private bedrijven onder PC 322.01. De brutolonen zijn onderhevig aan de automatische loonindexering, waardoor bij overschrijding van de spilindex de lonen automatisch met +2% stijgen.

Daarnaast telt voor een werkgever **de loonkost**, die mede bepaald wordt door de taxshift. Deze heeft de generieke werkgeversbijdrage verlaagd van 33% naar 25%, alsook de structurele vermindering. Naast deze loonkost verlagende mechanismen zal ook het gebruik van de doelgroepverminderingen een verdere verlaging van de loonkost betekenen.

Ook **het ziekteverzuim** van het personeel drukt op de loonkosten. In de dienstenchequesector wordt het stijgend aantal zieken als een groeiend probleem ervaren met een aanzienlijke impact op de bedrijfskosten². In geval van kortdurig ziekteverzuim (<1 jaar) komen de kosten van het gewaarborgd loon immers rechtstreeks ten laste van de werkgever. Kennis over ziekteverzuim bestaat vandaag enkel op basis van enquêtes. Gecentraliseerde administratieve statistieken over ziekteverzuim bij dienstenchequewerknemers is volgens onze kennis niet beschikbaar.³

Tenslotte blijkt **het aantal gewerkte uren per dienstenchequewerknemer** ook een invloed te hebben op de verhouding tussen loonkost en andere kosten. Er is immers een verband tussen het aantal gewerkte uren per dienstenchequewerknemer en de rendabiliteit⁴. Zo zal een onderneming, die hetzelfde aantal dienstencheques krijgt terugbetaald als een andere onderneming, maar die minder werknemers telt omdat deze gemiddeld meer uren werken, in overigens gelijkblijvende omstandigheden, gemiddeld minder

² Idea Consult studie 2018

³ Bij arbeiders (meeste DC-werknemers zijn arbeider) dient de werkgever gedurende de eerste maand het maandloon degressief te waarborgen (de eerste week volledig loonwaarborging; de tweede week voor ca. 86% en de laatste 2 weken slechts 25% beperkt tot een bepaalde loongrens. Bij bedienden is er volledig gewaarborgd loon de eerste maand. Ziektecijfers bestaan vandaag enkel o.b.v. enquêtes. In een enquête iov VORMDC (Idea Consult, Studie Wendbaar en Werkbaar werk 2018) bij 36 bedrijven onder PC 322.01, uitgevoerd bij dienstenchequewerknemers in de periode 30 november 2017 tot 9 januari 2018 bleek dat 69% van de huishoudhulpen het laatste jaar afwezig was wegens ziekte. Voor 53% betrof het de eerste maand en voor 16% was dat langer dan 1 maand. Onderzoek op basis van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor bevestigt dat het ziekteverzuim in de dienstenchequesector in Vlaanderen gemiddeld hoog ligt. 16% was in het voorbije jaar frequent (minstens 3 keer) afwezig op het werk door ziekte of ongeval, terwijl dat op Vlaamse arbeidsmarkt gemiddeld slechts 9% is. Op basis van cijfers van SD Worx bleek dat in 2016 63% van de werknemers in alle sectoren minstens een dag afwezig was. Voor de dienstenchequesector bedraagt dit aandeel 69% (met wellicht een onderschatting gezien de ondervertegenwoordiging van langdurige zieken in de enquête).

⁴ Idea Consult studie 2018

omkaderingskosten hebben voor begeleiding en coaching van huishoudhulpen en voor administratieve opvolging van de cheques.

Bij een **goede administratieve omkadering** kan een bedrijf ook het aantal niet productieve uren drukken. Dit zijn het aantal uren waarvoor toch loon moet betaald worden maar waar geen inkomsten tegenover staan, bv. het organiseren van vervangingen bij ziekte van de huishoudhulp. Naast personeelskosten zouden ook de **schaalvoordelen en digitalisering** als een belangrijke factor voor de rendabiliteit van de DC ondernemingen kunnen worden beschouwd. Schaalvoordelen drukken de vaste kosten en digitalisering kan leiden tot een efficiëntere inzet van personeel.

Maar zoals eerder gezegd, ook in de voorgaande analyse in dit rapport, wordt de kostenzijde dus doorslaggevend bepaald door de loon(kost)evoluties. Hierna maken we een aantal analyses op basis van standaardsimulaties. In deze simulaties houden we rekening met de stijging van het bruto CAO-loon (bij het nieuw sociaal akkoord met +0,8% begin 2020) uit PC 322.01, de taxshift en het automatisch loonindexeringsmechanisme. Een indexering van de lonen betekent immers een bijkomende stijging van de loonkost. Zo werden de CAO-lonen geïndexeerd in juni 2016; juni 2017; 1 september 2017 en op 1 november 2018 en op 1 maart 2020.

We houden ook rekening met een gemiddeld verbruik van de doelgroepverminderingen, die de loonkosten verder doen dalen. Deze laatste gegevens zijn gebaseerd op werkelijke RSZ gegevens, maar enkel die werkgevers die er effectief gebruik van maken, zullen deze loonkostdaling voelen. Uit cijfers voor het 2de kwartaal 2019 weten we dat gebruik wordt gemaakt van een doelgroepvermindering voor 1 op 4 dienstencheque werknemers. Het gaat dan vooral over doelgroepverminderingen voor aanwerving en aan het werk houden van oudere werknemers (Vlaamse bevoegdheid). De tweede meest gebruikte doelgroepvermindering is de collectieve arbeidsduurvermindering (federale bevoegdheid). Deze doelgroepverminderingen komen neer op een bijkomende subsidie (bovenop de WSE subsidie) aan de dienstenchequesector die op jaarbasis om en bij de 3 mln. euro bedraagt (cijfers 2de kwartaal 2019 geëxtrapoleerd voor gans 2019). We houden in de standaardsimulatie geen rekening met ziektekosten.

Tabel 52:

	Bruto CAO uurloon (*)	Generieke RSZ werkgeversbijdrage	Structurele verminderingen	DGV PC 322.01	Totale loonkost
		<i>Berekening</i>	<i>Berekening</i>	<i>Observatie****</i>	<i>Berekening</i>
2015	10,68	3,46	1,16	0,36	12,62
2016	10,77	3,23	1,46	0,34	12,20
2017	11,02	3,31	1,43	0,36	12,54
2018	11,24	2,81	0,93	0,38	12,74
**2019	11,46	2,87	1,04	0,35	12,94
***2020	11,78	2,95	0,99	0,35	13,39

*ongewogen gemiddelde van de vier anciënniteitsbarema's in het CAO loon

**+2% indexering sinds 1 november 2018, geen indexering in 2019

***simulatie indien +2,8% loonsverhoging (+0,8% sociaal akkoord en + 2% indexering vanaf 1 mei 2020)

****gebaseerd op RSZ cijfers van Vlaamse en federale (enkel de collectieve arbeidsduurvermindering) doelgroepverminderingen. De vermindering wordt hier uitgedrukt per uur per VTE (62 werkdagen x 7,6 uren per werkdag = 471,2u/VTE kwartaal), gegeven dat er in Q2 43.479 VTE dienstenchequewerknemers waren, waarvan 11.013 recht hadden op een doelgroepvermindering voor een totaal kwartaal bedrag van 7.601 mln. euro.

De CAO lonen PC 322.01 stegen tussen 2015-2018 met + 5,2% terwijl de loonkost slechts steeg met ca. +1%. De loonkost binnen PC 322.01, waar meer dan 90% of de overgrote meerderheid van dienstenchequewerknemers onder vallen, steeg in deze periode dus aanzienlijk minder sterk dan de brutolonen en dit omwille van de taxshift. Wanneer we de afgesproken +0,8% loonstijging simuleren voor 2020 houden we in bovenstaande tabel rekening met het feit dat per 1 maart 2020 ook een nieuwe

loonindexering van +2% wordt doorgevoerd. Samen komt dit neer op een loonstijging met +2,8%. Concreet zouden de CAO lonen PC 322.01 van 12,94 naar 13,39 euro/uur stijgen of uitgedrukt met **+0,45 euro per cheque**.

Volgens de prognoses van het Federaal Planbureau zal de volgende overschrijding van de spilindex plaatsvinden in november 2021. Dit betekent dat de lonen pas zullen geïndexeerd worden vanaf 1 februari 2022. De uitgiftewaarde van de dienstencheque zal wel al geïndexeerd worden vanaf 1 december 2021. Er is nog geen zicht op een nieuw sectoraal akkoord voor de lonen binnen PC 322.01 voor 2021. Door de toenemende vergrijzing en jobanciënniteit zullen de bedrijfskosten hoogstwaarschijnlijk wel blijven toenemen. Het lijkt er bovendien op dat de coronacrisis ook in 2021 nog zal doorwegen, met meer annulaties door gebruikers en hoger ziekteverzuim door de werknemers.

6.2 INKOMSTEN

Terwijl de CAO lonen van 12,94 naar 13,39 euro/uur stijgen in 2020, stijgt de inruilwaarde slechts van 23,02 naar 23,36 euro/dienstencheque (+0,34 euro per cheque). Dit zijn de belangrijkste **bedrijfsinkomsten** van een dienstencheque-onderneming. De inkomsten per cheque bestaan uit het gebruikersaandeel, dat €9/dienstencheque bedraagt, en de overheidssubsidie, die €14,36/dienstencheque bedraagt.

We hebben geen empirisch zicht op andere inkomsten, maar we vermoeden dat deze beperkt blijven. Zo weten we op basis van enquêtes dat ca. 12% van de gezinnen vandaag een bijkomende kost aangerekend krijgt van zijn dienstencheque onderneming bovenop de aankoopprijs van een cheque⁵.

De inruilwaarde van een cheque wordt door de Vlaamse overheid geïndexeerd telkens de spilindex wordt overschreden, maar er bestaat slechts een onvolledig indexeringsmechanisme. In art 8§1 van het KB van 12/12/2001 met betrekking tot de dienstencheques wordt vermeld dat bij de overschrijding van de spilindex het bedrag van de inruilwaarde “verhoogt met 2% van 73% [van de som van de aanschafprijs van de dienstencheque en de daaraan gekoppelde tegemoetkoming]”.

Bij elke indexering wordt de kost volledig gedragen door de overheid, terwijl de bijdrage voor de gebruiker niet stijgt (€9/dienstencheque, onveranderd sinds 2014). De federale overheid heeft aanvankelijk dit mechanisme geïntroduceerd en de Vlaamse overheid heeft dit sinds de regionalisering overgenomen. In de andere gewesten werd ondertussen een verschillend beleid ingevoerd: Wallonië kent sinds 2016 een 100% indexeringsmechanisme; Brussel sinds 2017 een voorwaardelijk mechanisme met een basisindex van 2% van 73% + een “bijkomende” indexatie tot 100% onder voorwaarden⁶.

In onderstaande tabel wordt weergegeven welke inkomsten de bedrijven reeds verloren hebben sinds 2016, omwille van de Vlaamse onvolledige indexering, alsook hoeveel ze extra zullen verliezen bij een volgende indexering bij niet aangepast beleid. De ‘inkomstenderving’ per cheque in vergelijking met een 100% indexering liep bij elke onvolledige indexering verder op van €0,12 in 2016 tot €0,50 per dienstencheque vanaf 1 maart 2020.

Vanaf 1 januari 2021 wordt een correctie doorgevoerd op de laatste onvolledige indexering van maart 2020 en wordt de subsidiewaarde voor nieuw uitgegeven cheques verhoogd met €0,12 per dienstencheque tot €14,48 per dienstencheque, wat de subsidie zou geweest zijn bij een volledige indexering van de inruilwaarde in maart 2020.

⁵ Idea Consult, Studie Dienstencheques 360 graden, 2018

⁶ Er zijn in Brussel drie voorwaarden: a) een vormingsplan wordt ingediend door de DC-onderneming, b) minstens 60% van de dienstenchequewerknemers, die in de loop van het jaar worden aangeworven, moeten werkzoekende of begunstigde van het leefloon zijn en c) een ondertekend « Brussels diversiteitscharter in de dienstenchequesector wordt ingediend door de DC onderneming.

Ook bij alle toekomstige indexeringen blijft bij ongewijzigd beleid de inruilwaarde van de cheques verder dalen in vergelijking met een 100% indexering. Bij een vierde indexering zou (t.o.v. de waarde in 2016) de achterstand al zijn opgelopen tot bijna één euro per dienstencheque.

Tabel 53

Indexering vanaf	Inruilwaarde 73% indexering	Inruilwaarde 100% indexering	Verlies aan inkomsten (73% vs 100%)	Bedrag indien indexering aan 100% vanaf 1 januari 2021
Januari 2016	22,04			
Juni 2016	22,36	22,48	0,12 euro/cheque	
Juni 2017	22,69	22,93	0,24 euro/cheque	
September 2018	23,02	23,39	0,37 euro/cheque	
Maart 2020	23,36	23,86	0,50 euro/cheque	
Voor alle toekomstige indexeringen				
Januari 2021	23,48			
1 ^{ste} indexering	23,82	24,33	0,63 euro/cheque	23,95
2e indexering	24,17	24,82	0,82euro/cheque	24,43
3e indexering	24,52	25,32	0,93 euro/cheque	24,92
4e indexering	24,88	25,82	1,07 euro /cheque	25,42

6.3 STAGNATIE IN 2019, DALENDE MARGES IN 2020

Het rendabiliteitsonderzoek in dit rapport focust zich op de resultaten van 2019. Zoals uit bovenstaande tabellen blijkt, waren er in 2019 geen wijzigingen van de loonsvoorwaarden (kosten) nog van de inruilwaarde per dienstencheque (opbrengsten). De evolutie van de marges lijkt dus voornamelijk het gevolg te zijn van andere elementen, zoals de toenemende jobanciënniteit (max. CAO brutoloon vanaf 3 jaar anciënniteit), de toenemende vaste kosten (zie ook tabel 40 en bijlage 1 en 2 – vaste kosten worden berekend als het verschil tussen de totale bedrijfskosten en de loonkosten) en het toenemend ziekteverzuim. Het feit dat het netto-bedrijfsresultaat per dienstencheque gelijk blijft in absolute cijfers lijkt hier dus een logisch gevolg van te zijn. Relatief ten opzichte van de brutomarge, worden de marges wel uitgehold,

Voor 2020 wijzigt de situatie aanzienlijk. Een verhoging van de brutolonen met +2,8% betekent een stijging van de loonkost van 12,94 naar 13,39 euro/uur, ofwel +0,45 euro/uur. Naast de loonkosten volgt een indexering ook op een stijging van de andere vaste kosten (huur, elektriciteit, water, verzekeringen,...). Deze worden op €2,12/cheque geraamd of een 9,16% van alle bedrijfskosten in 2019 (een toename ten opzichte van 2018: €1,98/cheque (8,7%)). Bij een indexering met 2% stijgt de vaste kost per cheque met 0,04 euro/cheque. Samen met de loonkost dus een stijging van +0,49 euro/uur.

Anderzijds steeg de inruilwaarde vanaf 1 maart 2020 na een (onvolledige) indexering van 23,02 naar 23,36 euro/uur ofwel +0,34 euro/cheque. Bij onvolledige indexering blijft de stijging van de inkomsten van de onderneming dus achter op de stijging van de uitgaven voor loonkosten en andere vaste kosten (verschil 0,15 cent/cheque).

Wanneer we weten dat in het boekjaar 2019 op basis van de jaarrekeningen er nog een netto bedrijfswinst was van gemiddeld 0,54 euro/cheque wordt de marge dus verder uitgehold doordat de inkomsten achterblijven ten opzichte van de uitgaven voor lonen en andere vaste kosten.

Let wel dat de loonkosten in bovenstaande berekeningen enkel betrekking hebben op de private sector. In zoverre de social profit en de publieke sector hogere loonschalen hanteren, is de afstand tussen inkomsten en loonkosten nog nadeliger voor deze twee sectoren. Dit is ook reeds zichtbaar in de resultaten van het gevoerde rendabiliteitsonderzoek voor 2018 – 2019 (bv. in hoofdstuk 4.3.3).

We wijzen er ook op dat de loonkost geen één op één relatie kent met de inruilwaarde. De dienstencheque-werknemers worden niet betaald per uur geleverde dienstenchequeprestatie, maar o.b.v. een arbeidscontract voor een bepaalde arbeidsduur. Voor elk niet productief uur (=uren waartegenover geen prestatie staat en dus geen inruilwaarde wordt geïnd terwijl het loon wel blijft doorlopen) wegens bv. opleiding, ziekte of het niet vervangen van een weggefallen uur bij de gebruiker ontvangt de onderneming geen dienstencheque en zijn er dus enkel kosten en geen inkomsten.

Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat we in de berekening hiervoor er van uit gaan dat alle kosten met 2% zullen stijgen. We maken hierbij dus abstractie van het feit dat de sterk winstgevende ondernemingen vaak efficiënter georganiseerd zijn en minder vaste kosten hebben, waardoor het verlies iets getemperd wordt, en dat er bij sommige kosten, zoals afschrijvingen, geen effect is van indexatie.

We kunnen concluderen dat het indexeringsmechanisme dat momenteel in de wetgeving ingeschreven staat op korte tijd zal leiden tot een verdere stijging van het aantal verlieslatende organisaties en op langere termijn de rendabiliteit van alle ondernemingen structureel verder zal doen afnemen. Bij elke onvolledige indexering zullen de marges immers verder uitgehold worden. Voor de groep ondernemingen die nu al aan zeer beperkte marges functioneren, zal hun rendabiliteit in de toekomst waarschijnlijk onvoldoende zijn.

Voor 2021 werd al een eenmalige correctie doorgevoerd van de laatste onvolledige indexering (€0,12/dienstencheque). Hiervoor werd 11 mln. euro extra budget uitgetrokken. Dit zal de ondernemingen een beetje extra ademruimte geven, maar is geen oplossing voor toekomstige indexeringen.

6.4 CORONACRISIS

Sinds maart 2020 is de situatie door de start van de coronacrisis nog op een ander vlak aanzienlijk veranderd voor de dienstenchequesector. Vanaf het begin van de eerste lockdown halverwege maart, was de impact op de dienstenchequesector enorm. In de 2^e helft van maart en in de maand april lag de sector quasi volledig plat, met slechts 10% van de normaal gepresteerde uren. In mei herstelde de sector zich gedeeltelijk (60%) en sinds juni (97%) normaliseerden de activiteiten zich quasi volledig. Sinds oktober merken we terug een neerwaarts effect op van de 2^e golf, al is dit minder groot dan tijdens de 1^e golf, met een daling tussen de 10% en 20% sinds de 2^e helft van oktober en voor november.

De activiteiten vielen terug enerzijds omwille van het uitvallen van de werknemers (ziek of quarantaine) en anderzijds omdat gebruikers prestaties annuleerden (uit voorzorg of quarantaine). Voor een deel van deze uren konden de werknemers op tijdelijke werkloosheid geplaatst worden. Maar dit stelsel kan enkel toegepast worden voor volledige dagen en is dus bij laattijdige annulaties door de gebruiker niet altijd meer mogelijk. Ondernemingen proberen dit zoveel mogelijk op te vangen door werknemers de nodige vervangingen te laten uitvoeren. Maar op korte termijn is dit niet altijd haalbaar en zorgt het ook voor bijkomende administratieve lasten.

Om de sector extra te ondersteunen worden er bijkomende subsidies gegeven voor prestaties tussen 16 maart en 30 juni en tussen 1 november en 31 december 2020. Deze extra middelen zijn enerzijds bedoeld om ondernemingen te ondersteunen om hun werknemers te kunnen voorzien van de nodige veiligheidsmiddelen. Maar anderzijds ook om de bijkomende kosten door de coronacrisis op te vangen. Dit gaat dan onder meer over het hoger ziekteverzuim (met gewaarborgd loon), de toegenomen

verplaatsingskosten omwille van suboptimale lokalisatie van klanten door enerzijds het uitvallen van poetshulpen en het wegvallen van normale prestaties en anderzijds het verminderd aanbod van het openbaar vervoer. Ten slotte moet de onderneming ook nog de nodige financiële middelen ter beschikking hebben om de bijdragen voor het jaarlijks vakantiegeld, bijkomende premies,... te betalen, alsook andere vaste kosten (huur, elektriciteit,...), terwijl de normale bedrijfsopbrengsten op jaarbasis aanzienlijk lager zullen liggen.

Het is zeer moeilijk om nu al cijfermatig in te schatten wat het effect van de coronacrisis op de rendabiliteit van de dienstenchequebedrijven zal zijn. De situatie in 2020 is dermate afwijkend en we hebben voorlopig onvoldoende zicht op de nodige cijfers (bv. tijdelijke werkloosheid). Er zullen ook grote verschillen zijn tussen de ondernemingen in de manier waarop werd gereageerd in het begin van de coronacrisis op het uitvallen van werknemers en het wegvallen van prestaties. De extra subsidies zullen een deel van de weggevallen inkomsten en bijkomende kosten opgevangen hebben. Bij sommige bedrijven waren dit zeer hoge bedragen aan extra subsidies, waardoor de impact van de coronacrisis voor deze waarschijnlijk beperkt zal zijn. Om zomaar algemeen te besluiten dat de verminderde dienstencheque-omzet de druk op de marges zal doen toenemen, is dus voorlopig te voorbarig. Al kunnen we niet ontkennen dat de bedrijven die reeds in 2019 in moeilijkheden zaten, in 2020 weinig verbetering zullen gekend hebben.

BIJLAGE 1

	2017				
	Handelsvennootschap	PWA	Uitzend	VZW	Totaal
Aantal cheques alle gewesten	35.890.431	261.744	4.162.809	907.390	41.222.374
Aantal ondernemingen	78	4	2	11	95
Per dienstencheque					
Bedrijfsopbrengsten	23,06	23,29	22,64	23,22	23,02
Bedrijfskosten	22,27	24,66	21,94	22,77	22,27
Aankopen DG en D	1,64	1,62	2,74	1,21	1,74
Loonkosten	20,45	21,54	19,15	21,36	20,34
Afschrijvingen	0,12	0,29	0,00	0,13	0,11
Waardeverminderingen	0,01	-	0,00	-	0,01
Netto Bedrijfsresultaat	0,78	- 1,37	0,70	0,45	0,75
Resultaat boekjaar	0,57	- 1,31	0,44	0,53	0,55

	2018				
	Handelsvennootschap	PWA	Uitzend	VZW	Totaal
Aantal cheques alle gewesten	40.582.598	263.005	1.149.290	899.238	42.894.131
Aantal ondernemingen	74	3	1	11	89
Per dienstencheque					
Bedrijfsopbrengsten	23,32	24,25	23,11	23,33	23,32
Bedrijfskosten	22,78	24,64	22,24	23,48	22,79
Aankopen DG en D	1,76	1,55	1,38	1,39	1,74
Loonkosten	20,77	22,68	20,72	21,86	20,81
Afschrijvingen	0,15	0,31	0,00	0,17	0,15
Waardeverminderingen	0,02	-	-	-	0,02
Netto Bedrijfsresultaat	0,55	- 0,39	0,87	- 0,15	0,54
Resultaat boekjaar	0,38	- 0,71	0,59	0,06	0,37

	2019				
	Handelsvennootschap	PWA	Uitzend	VZW	Totaal
Aantal cheques alle gewesten	36.784.886	301.044	5.576.872	724.621	43.387.423
Aantal ondernemingen	60	3	2	7	72
Per dienstencheque					
Bedrijfsopbrengsten	23,70	24,37	23,53	23,58	23,68
Bedrijfskosten	23,15	24,75	22,90	23,50	23,14
Aankopen DG en D	1,79	1,71	2,74	1,13	1,90
Loonkosten	21,12	22,77	20,12	22,17	21,02
Afschrijvingen	0,17	0,15	0,00	0,18	0,15
Waardeverminderingen	0,02	-	0,00	-	0,01
Netto Bedrijfsresultaat	0,55	- 0,38	0,63	0,08	0,54
Resultaat boekjaar	0,41	- 1,90	0,41	0,04	0,38

BIJLAGE 2

	2017				
	>1M	500K-1M	100K - 500K	0-100K	Totaal
Aantal cheques alle gewesten	20.965.467	11.849.721	6.429.235	1.977.951	41.222.374
Aantal ondernemingen	10	15	28	42	95
Per dienstencheque					
Bedrijfsopbrengsten	22,84	23,13	23,22	23,62	23,02
Bedrijfskosten	21,85	22,63	22,59	23,47	22,27
Aankopen DG en D	1,80	1,43	2,07	1,97	1,74
Loonkosten	19,95	20,93	20,31	21,10	20,34
Afschrijvingen	0,07	0,16	0,15	0,15	0,11
Waardeverminderingen	0,00	- 0,00	0,04	0,00	0,01
Netto Bedrijfsresultaat	1,00	0,49	0,63	0,16	0,75
Resultaat boekjaar	0,77	0,29	0,41	0,12	0,55

	2018				
	>1M	500K-1M	100K - 500K	0-100K	Totaal
Aantal cheques alle gewesten	22.970.078	12.714.966	5.603.339	1.605.748	42.894.131
Aantal ondernemingen	12	16	27	34	89
Per dienstencheque					
Bedrijfsopbrengsten	23,17	23,42	23,65	23,65	23,32
Bedrijfskosten	22,47	23,05	23,25	23,64	22,79
Aankopen DG en D	1,81	1,62	1,80	1,65	1,74
Loonkosten	20,49	21,09	21,23	21,62	20,81
Afschrijvingen	0,13	0,18	0,14	0,10	0,15
Waardeverminderingen	0,01	0,02	0,05	0,00	0,02
Netto Bedrijfsresultaat	0,70	0,37	0,40	0,01	0,54
Resultaat boekjaar	0,49	0,25	0,27	0,00	0,37

	2019				
	>1M	500K-1M	100K - 500K	0-100K	Totaal
Aantal cheques alle gewesten	27.664.635	9.787.027	4.627.971	1.307.790	43.387.423
Aantal ondernemingen	13	13	19	27	72
Per dienstencheque					
Bedrijfsopbrengsten	23,48	23,97	24,16	24,08	23,68
Bedrijfskosten	22,83	23,53	23,88	24,05	23,14
Aankopen DG en D	2,05	1,54	1,84	1,71	1,90
Loonkosten	20,64	21,57	21,84	22,05	21,02
Afschrijvingen	0,10	0,26	0,15	0,19	0,15
Waardeverminderingen	0,01	0,04	0,01	0,01	0,01
Netto Bedrijfsresultaat	0,65	0,45	0,28	0,03	0,54
Resultaat boekjaar	0,48	0,30	0,19	- 0,38	0,38

Colofon

Samenstelling

Vlaamse overheid
Departement Werk en Sociale Economie
Koning Albert II-laan 35 bus 20
1030 Brussel
02 553 42 56
dienstencheques@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be/departement-wse

Verantwoordelijke uitgever

Dirk Vanderpoorten
Secretaris-generaal

Uitgave

December 2020

